

Trigon Carbon Negative Agriculture Grupp

Konsolideeritud aastaaruanne 2021

Sisukord	
Tegevusaruanne	3
Ülevaade	3
2021. aasta peamised finantsnäitajad	3
Tegevuse ülevaade	3
Finantsülevaade	4
Covid-19	6
Turu olukord	6
Dividendipoliitika	7
TCNA jätkusuutlikkuse eesmärgid	7
Üldandmed ettevõtte kohta	8
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	9
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	9
Konsolideeritud kasumiaruanne	10
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	10
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	11
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	12
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	13
1. Üldine informatsioon	13
2. Koostamise alused	13
3. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	13
4. Finantsriskide juhtimine	21
5. Olulised arvestuslikud hinnangud ja otsused	24
6. Raha ja raha ekvivalendid	24
7. Nõuded ja ettemaksed	25
8. Tuletisinstrumendid	25
9. Finantsinstrumendid kategooriate lõikes	26
10. Varud	26
11. Bioloogilised varad	26
12. Kasutusõiguse varad	27
13. Materiaalne põhivara	28
14. Võlad ja ettemaksed	29
15. Võlakohustused	29
16. Sihtfinantseerimine	30
17. Aktsiakapital	31
18. Muud reservid	31
19. Müügitulu ja muud äritulud	32
20. Kasutatud tooraine ja materjalid	32
21. Tööjõukulud	32
22. Kasutusrent	32
23. Muud üldhalduskulud	33
24. Finantstulud ja -kulud	33
25. Tulumaks	33
26. Kohustused	33
27. Kontserni struktuur	33
28. Tehingud seotud osapooltega	34
29. Bilansipäevajärgsed sündmused	34
30. Emaettevõtte finantsaruanne	36
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	39
Kasumi jaotamise ettepanek	42
Juhtkonna allkirjad majandusaasta aruandele	43
Mõisted	44

Tegevusaruanne

Ülevaade

AS Trigon Carbon Negative Agriculture (endise nimega AS Trigon Dairy Farming Estonia) (edaspidi "TCNA", "Ettevõte" või koos tütarettevõtetega "Kontsern") on Eestis asuv kaasaegne piimatootmiskontsern. Kontserni põhiline tegevusvaldkond on kõrgekvaliteetse toorpiima tootmine. Lisaks oma põhitegevuse toetamiseks kasvatatakse noorloomi järelkasvuks ja teravilja loomasöödaks ja müügiks (kui söödavilja jääb üle). Kontsernil on kaks farmi kokku keskmiselt 3 213 lüpsilehmaga, koos noorkarjaga oli loomade arv keskmiselt 6 787 (2020: 3 191 lüpsilehma, koos noorkarjaga loomi kokku 6 461).

Kontsern alustas tegevust 2013. aasta märtsis, kui TCNA omandas Trigon Dairy Farming AS-ilt Eesti piimatootmisüksuse. Kontserni peakontor asub Eestis, Tallinnas.

2021. aasta peamised finantsnäitajad

- 2021. aastal oli keskmiselt 3 213 lüpsilehma, 0,7% suurem võrreldes 2020. aastaga. Farmides on ruumi veel umbes 400-le lehmale ning selle täitmisega Kontsern hetkel tegeleb.
- Kontsern tootis 2021. aastal 41 226 tonni piima, kasv võrreldes 2020. aastaga 0,3%.
- Kontserni päevane piimatoodang vähenes 1,0% olles 40,0 kg lehma kohta 2021. aastal (40,4 kg 2020. aastal).
- Keskmine piimahind oli 0,321 EUR/kg, mis on 5,7% kõrgem võrreldes 2020. aastaga (0,304 EUR/kg).
- Ilmastiku tingimused olid suvel väljakutseid pakkuvad. Kaks pikka põua perioodi suvel mõjusid negatiivselt meie teravilja saagikusele. Samuti mõjutas kuumus meie lüpsilehmasid, kuna nad kannatasid kuumastressi käes ja nende piima tootlikkus langes ajutiselt üle 10%. Kokku tootis Kontsern umbes 36 000 tonni silo ja 9 700 tonni teravilja.
- Söödakulud müüdud piima kohta olid märgatavalt kõrgemad võrreldes eelmise aastaga: 0,187 EUR/kg 2021. aastal versus 0,160 EUR/kg 2020. aastal. Kõrgemad söödakulud on selgitatavad sisseostetava sööda hinna suurenemisega seoses teravilja turuhinna kiire kasvuga.
- 2021. aastal oli EBITDA 3 946 tuhat eurot.
- 2021. aasta ärikasum oli 1 572 tuhat eurot.
- Neto finantskulu oli 559 tuhande euro võrra väiksem, mis oli peamiselt tingitud intressimäära swapi positiivsest turuväärtuse muutusest ja Trigon Green Agri Holdings OÜ nõudelt arvestatud intressist.
- 2021. aasta puhaskasum oli 1 399 tuhat eurot.
- Likviidsuspositsioon on jätkuvalt tugevalt kindlustatud ligi 3,6 miljoni euro omamisega pangakontol.
- Aasta lõpp näitas piimaturu tugevat tõusu. Selle tulemusel õnnestus ettevõttel kokku leppida uus piimamüügi leping, kus piima hind on seotud Euroopa Liidu keskmise hinnaga. Eelnevatel aastatel on Euroopa Liidu keskmine piima hind olnud oluliselt kõrgem kui Eesti keskmine piima hind. Aasta lõpus tõusis EL-27 keskmine piima hind üle 400 euro tonni kohta, sellist taset nähti viimati 2014. aastal.

Tegevuse ülevaade

2021. aasta jooksul oli keskmine lehmade arv 3 213, kasv võrreldes 2020. aastaga 0,7%. Kontserni lehmade tootlikkus on langenud 1,0% ja oli 2021. aastal 40,0 kg lehma kohta (2020: 40,4 kg). Kontsern tootis aasta jooksul 41 226 tonni piima, kasv võrreldes 2020. aastaga 0,3%. Keskmine piima müüghind oli 0,321 eurot/kg, mis on 5,7% kõrgem kui 2020. aastal.

Kontsernil on 2 farmi: Väätsa ja Kaiu.

Järgnevas tabelis on toodud Kontserni põhilised tootmisnäitajad 31.12.2021 ja 31.12.2020 lõppenud majandusaastatel:

	2021	2020	Muutus %
Piimatoodang, tonnides	41 226	41 107	0,3%
Müüdud piim, tonnides	39 687	39 640	0,1%
Piimahind, eurot / kg	0,321	0,304	5,7%
Keskmine lehmade arv aastas	3 213	3 191	0,7%
sealhulgas lüpsilehmad	2 821	2 780	1,5%
Aastane tootlikkus (tonni lehma kohta)	12,8	12,9	-0,8%
Müügitulu, muud tulud ja õiglase väärtuse muutused kokku, tuhat eurot	17 868	15 290	16,9%
Kontrollialune maa, hektarit	6 543	6 548	-0,1%
Keskmine töötajate arv	154	136	13,2%

Finantsülevaade

Põhilised finantsnäitajad

Kasumiaruanne		
tuhandetes eurodes	2021	2020
Müügitulu, muud tulud ja õiglase väärtuse muutused kokku	17 868	15 290
EBITDA	3 946	4 000
EBITDA marginaal	22%	26%
Finantstulud (-kulud)	-173	-732
Puhaskasum / -kahjum	1 399	972
Puhaskasumi marginaal	8%	6%
Aktsiate arv perioodi lõpus	25 816 034	25 816 034
Kasum aktsia kohta (EPS), eurot	0,05	0,04
Bilanss		
tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Kokku varad	65 204	62 076
Kokku omakapital	41 994	37 805
Netovõlg	17 637	18 597
Varade tootlikkus (ROA), %	2,2%	1,7%
Omakapitali tootlikkus (ROE), %	3,5%	2,76%
Omakapitali määra, %	64%	61%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja, kordades	1,92	2,58
Happetest, kordades	1,54	1,43

Müügitulu

2021. majandusaastal moodustas Kontserni müügitulu 15 388 tuhat eurot (2020: 13 483 tuhat eurot).

Piima müügist teeniti tulu 12 760 tuhat eurot, mis moodustas 82,9% kogu müügitulust (2020: 12 043 tuhat eurot, mis moodustas 89,3% müügitulust). Liha müügist (sealhulgas tapaloomade müügist) teeniti tulu 910 tuhat eurot, mis moodustas 6% kogu müügitulust (2020: 874 tuhat eurot, mis moodustas 6% müügitulust).

Tabelis on toodud müügitulu jaotus 2021. ja 2020. aastal:

Müügitulu		
tuhandetes eurodes	2021	2020
Piima müük	12 760	12 043
Liha müük	910	874
Teravilja müük	1 512	484
Muu müügitulu	206	82
Müügitulu kokku	15 388	13 483

Muu müügitulu sisaldab muude kaupade ja renditeenuste müüki.

Sihtfinantseerimine ja muu tulu

2021. aastal sai Kontsern sihtfinantseerimist kokku 1 670 tuhat eurot (2020: 1 571 tuhat eurot).

Tabelis on Kontserni saadud sihtfinantseerimine 2021. ja 2020. aasta jooksul:

Sihtfinantseerimine	2021	2020
tuhandetes eurodes		
Toetused lüpsikarja ja piimatootmise eest	55	259
Pindalatoetus	1 072	975
Keskkonnatoetused	336	294
Põllumajanduse üleminekutoetus	0	20
Investeermistoetused	17	16
Mullakaitse toetus	7	7
Covid-19 toetus	164	0
Elektritoetus	15	
Palgatoetus	4	0
Müügitulus kajastatud sihtfinantseerimine kokku (Lisa 19)	1 670	1 571

2021. aastal moodustas muu tulu 178 tuhat eurot (2020: 43 tuhat eurot). 2021. aasta muu tulu sisaldab 153 tuhat eurot kasumit põhivara müügist (peamiselt amortiseerunud masinad) (2020: 24 tuhat eurot).

Kasum bioloogiliste varade õiglase väärtuse muutusest

31. detsembril 2021 lõppenud majandusaastal oli bioloogiliste varade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasum 634 tuhat eurot (2020: 194 tuhat eurot). Kasumiaruandes kajastatakse ainult erinevate muudatuste koondmõju Kontserni bioloogilistele varadele (nt lüpsikari). Koondmõju hõlmab mõju müügile ja kõiki bioloogilisest muundumisest tingitud muutusi õiglases väärtuses (nt lüpsikarja kasv või prakeerimine). Teravilja ja rohumaa õiglane väärtus suureneb (krediteeritakse) kui kulused (nt väetistele ja seemnetele) kapitaliseeritakse ja väheneb (debiteeritakse), kui rohumaa kapitaliseeritud kulud amortiseeritakse või kui vili on koristatud ja viiakse kasumiaruandes reale „Põllumajandustoodangu ja lõpetamata toodangu varude muutus“.

Põllumajandustoodangu ja lõpetamata toodangu varude muutus

Põllumajandustoodangu ja lõpetamata toodangu varude muutused hõlmavad peamiselt omatoodetud teravilja ja loomasööta (silo, hein, piim vasikatele) ning põldude ettevalmistamisel kapitaliseeritud kulused. See summa suureneb (krediteeritakse) kui põllu ettevalmistamise kulud kapitaliseeritakse ja kui põldudel koristatakse saak. Varude saldo väheneb (debiteeritakse), kui teravili müüakse Kontserni mittekuuluvatele klientidele ja müügitulu kajastatakse kasumiaruandes real „Müügitulu“. 2021. aastal moodustasid muutused varudes 2 489 tuhat eurot (2020: 3 566 tuhat eurot).

Ärikulud (v.a. kulum)

Tabelis on toodud 2021. ja 2020. aasta Kontserni ärikulud ilma kulumita:

Ärikulud	2021	2020
tuhandetes eurodes		
Loomasööd	-7 423	-6 355
Tööjõukulud	-3 226	-3 040
Seemned, väetised, kemikaalid ja muud materjalid	-2 095	-1 922
Kütus, gaas, elekter	-861	-769
Remonditööd	-874	-819
Büroo- ja halduskulud	-367	-394
Juriidilised ja nõustamistasud	-327	-367
Maamaks ja maa rendimaksed	-21	-21
Ostetud kaupade kulu	-24	0
Muud teenused	-769	-767
Muud tootmiskulud	-419	-388
Muud kulud	-5	-14
Kokku ärikulud	-16 411	-14 856

Kõige suuremad kulud muude teenuste real olid küte, prügivedu ja jäätmekäitlus, tootmisega seotud maksud ja muud piimatööstuse ja põllumajandusega seotud teenused.

Kõige suuremad kulud muude tootmiskulude real olid kindlustuskulud.

Tööjõukulud moodustasid 2021. aastal 3 226 tuhat eurot ning hõlmasid töötasu ja sellega seotud makse (2020: 3 040 tuhat eurot). 2021. aasta detsembri lõpus töötas Kontsernis 136 töötajat (2020. aasta detsembri lõpus 146 töötajat).

EBITDA

Kasum enne intresse, makse, kulumit ja amortisatsiooni (EBITDA)* on siinkohal toodud ära lisanäitajana, kuna Kontsern leiab, et EBITDA, iseäranis kui seda vaadeldakse koos rahavoogudega äritegevusest, investeerimisest ja finantseerimistgevusest, on kasulik teave. 2021. aastal oli Kontserni EBITDA 3 946 tuhat eurot (2020: 4 000 tuhat eurot). EBITDA marginaal oli ligikaudu 22% (2020: 26%).

Järgnevas tabelis on toodud EBITDA võrdlus ärikasumiga perioodidel lõpuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020:

EBITDA tuhandetes eurodes, kui ei ole näidatud teisiti	2021	2020
Müügitulu, muud tulud ja õiglase väärtuse muutus kokku	17 868	15 290
Ärikasum/-kahjum	1 572	1 704
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-2 374	-2 296
EBITDA*	3 946	4 000
EBITDA marginaal	22%	26%

* EBITDA leidmiseks lisatakse ärikasumile põhivarade aastane kulum.

Kontserni intressimäära risk tekib pikaajalistest laenudest. Muutuva intressimääraga laenuvad tekitavad Kontsernile rahavoogude intressimäära riski. Kontsern on enamuse oma intressimäära riskist maandanud intressivahetuslepinguga.

Hinnarisk tuleneb sisendite hinna ja müügihindade potentsiaalsest volatiivsusest. Suurimad kuluartiklid, mida Kontsern oma tegevuses kasutab turul kaubeldavad kaubad. Seega ei ole Kontsernil otsest kontrolli nende sisendite hinnale. Suurimad sellised kuluartiklid on sisseostetud sõöt, väetised, energia ja kütus. Kus võimalik ja peetakse vajalikuks maandab Kontsern hinnariski fikseerides sisendite hinnad. Piima hind võib samuti olla volatiilne, kuid Kontsern ei maanda piima hinna muutuse riski. Valuutakursi riski ei ole, kuna kõik maksed tehakse eurodes.

Covid-19

2019. aasta viimastel kuudel alanud Covid-19 pandeemia jätkus 2021. aastal. 2021. aastal oli kaks Covid-19 lainet – üks kevadel ja teine sügisel. Kolmas ja kõige nakkavam laine (põhjustatud Covid-19 delta tüvest) algas 2022. aasta alguses. Üldiselt õnnestus Kontsernil Covid-19 pandeemia juhtimine hästi ja sellel ei olnud olulist finantsilist või operatsioonilist mõju Kontserni tegevusele. Kõige kriitilisem teema oli töötajate olemasolu, kuna paljud töötajad olid nakatunud ja istusid isolatsioonis. Alates Covid-19 pandeemia algusest on Kontsern pööranud tähelepanu oma töötajate turvalisusele ja kehtestanud vajalikke turvalisust tagavaid ja ennetavaid meetmeid koroonaviiruse leviku riski minimeerimiseks. Kui võimalik, julgustati töötajaid töötama kodus, erinevate vahetuste ja töötajate vahelised kontaktid olid piiratud, kättesaadavaks tehti käte desinfitseerijad ja meditsiinilised maskid.

Turu olukord

Eesti keskmine piimahind oli 2021. aastal enamiku aastast stabiilne umbes 0,31 eurot kilogrammi kohta. Siiski näitas aasta lõpp olulist kasvu piimahinnas seoses ilmaga seotud probleemidega, kõrgete ja kasvavate tootmiskuludega ning Covid-19 poolt põhjustatud tõrgetega, mille tulemusel piima tootmise kasv oli kehvem kui oodatud. Rabobanki hinnangul mõjutasid need probleemid piimatootjaid kõigist peamistest tootmispiirkondadest, sh seitsme suurima piimatoodete eksportijat – Uus Meremaa, Austraalia, Euroopa Liit, USA, Uruguai, Brasiilia ja Argentiina – ja 2022. aasta esimeses pooles prognoositakse tootmise langust 0,7% aastas. Eelpool olevad põhjused on veelgi suurendanud globaalset piima pakkumise defitsiiti ja viinud piimatoodete hinnatõusuni ning oluliselt kõrgemate piima kokkuostuhindadeni kõigis peamistes ekspordipiirkondades.

2021. aasta teine pool näitas samuti põhiliste sisendkulude, nagu näiteks sisseostetud sõöt (mais, soja, rapsikook), väetised, kütus ja elekter, turuhindade olulist kasvu. Venemaa rünnak Ukraina vastu, mis algas 2022. aasta veebruaris ainult võimendas seda probleemi, kuna Ukraina, Venemaa ja Valgevene on enamiku eelpoolnimetatud toodete suurtootjad ja eksportijad. Seega seni, kuni Venemaa agressioon Ukraina vastu kestab, on eelpoolnimetatud toodete kättesaadavuse ja hinna osas ebakindlus.

Vaatamata väljakutseid esitavale olukorrale jätkab Kontsern keskendumist piima tootlikuse parandamisele piimatootmise poolelt ning põllukultuuride saagikuse parandamisele põllumajanduse poolelt. Lisaks, peale Väätsa farmi laienduse valmimist 2020. aastal, mis lubas meil suurendada maksimaalset piimalehmade arvu 500 võrra, on fookus vabade loomakohtade täitmisel Väätsa farmis, mis saavutatakse juba loodetavasti 2022. aasta lõpuks. 2022. aasta suurim investeering on uus viljakuivati Kaiu farmis, mida ka Väätsa farm saaks kasutada. Peale selle on põhiliselt investeeringud põllumajanduse masinapargi uuendamisesse (sh liisingute uuendamine). 2021. aasta suurimad investeeringud olid teraviljakombain ja söödamikser Väätsa farmi. Mõlemad asendasid vananenud masinaid.

Dividendipoliitika

Vastavalt pangalaenu lepingule on Ettevõtte keelatud maksta välja dividende oma aktsionäridele enne pangalaenu tagasimaksmist. Kontsernil on samuti sisemine dividendipoliitika, mille kohaselt tütaretevõtetest ei maksta dividende enne kui nende kohustused ematädevõtte ees on täidetud.

TCNA jätkusuutlikkuse eesmärgid

TCNA on teadlik, et tema tegevusel põllumajandussektoris on keskkonnale negatiivne mõju ning töötab selle parandamise nimel. Ehkki mõju keskkonnale 1 kg toodetud piima kohta on suhteliselt väike võrreldes teiste põllumajandusettevõtetega, kuna TCNA omanduses olevad põllumajandusettevõtted on ühed tõhusamad Euroopas, on Kontsern seadnud endale selge eesmärgi oma keskkonnajalajälge veelgi vähendada. Kontserni eesmärk on toota keskpikas perspektiivis süsiniku negatiivset piima.

Kontserni eesmärk on olla liikumapanevaks jõuks ja eeskujuks maailmale, kuidas muuta tänapäevane tööstuslik põllumajandus maailma keskkonnaprobleemide tekitajast osaks maailma keskkonnaprobleemide lahendusest. TCNA töötab lahenduste kallal, et näidata kuidas põllumajandusettevõtetes saab toota toitu, biomassienergiat ja olla jätkusuutlike sisendite pakkuja fossiilkütuste ja keskkonda kahjustavate sisendite asendamiseks paljudes tööstusharudes.

TCNA on juba astunud samme keskkonnasäästliku piimatootmise eestvedajaks ning teda peetakse üheks keskkonnasõbralikumaks ja jätkusuutlikumaks ettevõtjaks piimatootmisettevõtete seas. Mõned näited olemasolevatest keskkonnasõbralikest meetmetest:

- Piima kasutamine soojusallikana: farmides puudub küttesüsteem, kogu kompleksi soojendab värskest piimast võetud soojus.
- Roheline allapanu meie lehmadele: meie loomade jaoks kasutatav allapanu pärineb separaatori ja komposti abil töödeldud lüagast.
- Lubja laotamine põldudele: laotame oma põldudele lubja (4-aastane tsükkel), et suurendada mulla Ph-d ja parandada taimede võimet omastada peamisi toitaineid ning vähendada toitainete äravoolu.
- Läga laotamine: läga laotamisel põldudele kasutame tehnoloogiat, mis sisestab vedelsõnniku otse mulda. See vähendab erosiooni ja toitainete äravoolu, vähendab vajadust sünteetiliste väetiste järele ning säilitab orgaanilise aine ja mulla struktuuri.
- Minimaalne mullaharimine: harime mulda võimalikult vähe, et vältida pinnase erosiooni ning toitainete ja mikroorganismide kadu.
- Päikesepaneelid: oleme elektritootmises järjest iseseisvamad. Esimesed kuus päikeseparki ehitati Väätsa farmi lähedale 2020. aastal. Kokku tootsid päikesepaneelid 2021. aastal üle 293 271 kWh elektrit, mis kattis 12,1% Väätsa Agro AS aastasest elektritarbimisest.

Süsinikujalajälge täiendavaks vähendamiseks töötab Kontsern välja ringmajandusliku põllumajandusmudeli, mille eesmärk on luua erinevate sektorite vahelist sünergia ja orgaaniliste jäätmete taaskasutust. Kontserni üheks prioriteediks on TCNA Väätsa farmi kõrvale kavandatud biogaasi / biometaani tehas. See võimaldab eraldada sõnnikust metaani, mis on üks negatiivsema kliimamõjuga kasvuhoonegaase, mis muudab atmosfääri paiskuks. Lisaks on mitmed ettevõtted näidanud üles oma huvi pakkuda oma orgaanilisi jäätmeid sisendina meie biogaasi / biometaani tehasesse, edendades veelgi ringmajanduse mudelit. Toodetud biometaani kasutatakse transpordisektoris fossiilkütuste keskkonnasõbraliku asendajana. Seoses Venemaa hiljutise agressiooniga Ukraina vastu on EL-i Komisjon seadnud eesmärgiks täielikult kaotada sõltuvus Venemaa gaasist enne 2030. aastat. See tähendab ELi praeguse biometaani tootmise ambitsiooni kahekordistamist aastaks 2030, eelkõige põllumajandusjäätmetest ja jääkidest. TCNA juht Trigon Capital teeb tihedat koostööd Väätsa Agro ja teiste osapooltega, et tagada projekti lõpuleviimine, et see aitaks lahendada kliimamuutuste probleeme ja vähendada sõltuvust imporditavast Venemaa gaasist.

Muude lühiajaliste meetmete hulka, millega TCNA praegu aktiivselt tegeleb, et vähendada Kontserni süsinikujalajälge kuuluvad: karja tervise ja pikaajalise parandamine, kunstväetiste kasutamise vähendamine, investeringute hulga suurendamine päikesepaneelidesse, et katta 100% oma tarbimisest, ja osalemine keskkonnasäästlikust suurendavates projektides keskendudes bioloogilise mitmekesisuse taastamisele.

Kontserni süsiniknegatiivsuse saavutamise strateegia hõlmab ka innovaatiliste tehnoloogiate rakendamist põllumajandussektoris. Selle eesmärgi saavutamiseks jälgib TCNA aktiivselt teadusuuringut ja tehnoloogia arengut põllumajandussektoris. Mõned olulisemad lootustandvad hiljutised arengud hõlmavad spetsiaalse sööda kasutamist piimakarja jaoks metaaniheite vähendamiseks, keskkonnasõbralikke bioväetisi ja põllumajandusjäätmetest valmistatud ehitusmaterjale.

Kontsern rakendab jätkusuutlikkuse põhimõtteid erinevates valdkondades. See hõlmab ka sotsiaalseid probleeme, näiteks tööohutuse tagamine ja dialoogi pidamine kogukondadega, kus kontserni ettevõtted tegutsevad. See tähendab ka kohalike kogukondade toetamist, nendes osalemist ja nendesse panustamist.

Üldandmed ettevõtte kohta

Ettevõtte nimi, registreeritud aadress, juriidiline vorm

AS Trigon Carbon Negative Agriculture (edaspidi "TCNA", "Ettevõtte" või koos tütarettevõtetega "Kontsern") on aktsiaselts, mis on asutatud kooskõlas Eesti Vabariigi seadusandlusega. Ettevõtte on registreeritud Eesti Äriregistris registrikoodiga 12395145.

Ettevõtte registreeriti 19. detsembril 2012. aastal. Ettevõtte on valdusettevõtte, mis omab osalusi piimatootmisettevõtetes.

Tegevusalad

Vastavalt Eesti Äriregistrile esitatud andmetele on ettevõtte põhitegevuseks piimakarjakasvatus. Ettevõtte põhikirjas puudub tegevusalade loetelu, kuna see ei ole Eesti Vabariigi seadusandluse kohaselt nõutav.

Registrijärgne aadress

Ettevõtte juriidiline aadress on Pärnu mnt 18, 10141 Tallinn, Eesti, telefon (+372) 6679 200.

Majandusaasta

Ettevõtte majandusaasta kestab 1.jaanuarist 31.detsembrini.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa nr	31.12.2021	31.12.2020
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	6,9	3 647	3 975
Nõuded ja ettemaksed	7,9	11 176	1 077
Varud	10	3 421	3 911
Bioloogilised varad	11	223	157
		18 467	9 120
Põhivara			
Investeeringud sidusettevõtetesse		7	7
Nõuded ja ettemaksed	7,9	102	9 740
Bioloogilised varad	11	7 412	6 844
Kasutusõiguse varad	12	2 216	1 689
Materiaalne põhivara	13	37 000	34 676
		46 737	52 956
Varad kokku		65 204	62 076
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	9,15	8 006	2 172
Võlad ja ettemaksed	9,14	1 601	1 358
		9 607	3 530
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	9,15	12 770	19 514
Tuletisinstrumendid	8,9	508	886
Võlad ja ettemaksed	9,14	30	30
Tulevaste perioodide tulu Euroopa Liidu toetustest	16	295	311
		13 603	20 741
Kohustused kokku		23 210	24 271
OMAKAPITAL			
Aktiivkapital	17	2 582	2 582
Ülekurss	17	20 093	20 093
Muud reservid	18	11 811	9 021
Jaotamata kasum (kahjum)		7 508	6 109
Omakapital kokku		41 994	37 805
Kohustused ja omakapital kokku		65 204	62 076

Lisad lehekülgedel 13 – 38 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud kasumiaruanne

tuhandetes eurodes	Lisa nr	2021	2020
Müügitulu	19	15 388	13 483
Muud äritulud	16,19	1 847	1 614
Kasum/kahjum bioloogiliste varade õiglase väärtuse (miinus võõrandamiskulud) muutusest	11	633	193
Müügitulu, muud äritulud ja õiglase väärtuse muutused kokku		17 868	15 290
Põllumajandustoodangu ja lõpetamata toodangu varude muutus		2 489	3 566
Kasutatud tooraine ja materjalid	20	-12 486	-11 041
Tööjõukulud	21	-3 226	-3 040
Põhivara kulum ja amortisatsioon	12,13	-2 374	-2 296
Muud üldhalduskulud	23	-694	-761
Muud kulud		-5	-14
Ärikasum		1 572	1 704
Finantstulud	24	267	29
Finantskulud	24	-440	-761
Kasum enne tulumaksustamist		1 399	972
Aruandeaasta kasum		1 399	972

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

tuhandetes eurodes	Lisa nr	2021	2020
Aruandeaasta kasum		1 399	972
Muu koondkasum:			
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumiaruandesse:			
Kasum maa ümberhindlusest	13, 18	2 790	4 275
Aruandeaasta koondkasum		4 189	5 247

Lisad lehekülgedel 13 – 38 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Tuhandetes eurodes	Emaettevõtte omanike osa jaotus					Oma- kapital kokku
	Aktsiakapital	Ülekurs	Oma aktsiad	Muud reservid	Jaotamata kasum/ kahjum	
Seisuga 31.12.2019	2 582	20 093	0	4 746	5 137	32 558
<i>Aruandeaasta kasum</i>	-	-	-	-	972	972
<i>Muu koondkasum</i>	-	-	-	4 275	-	4 275
<i>Oma aktsiate soetamine</i>	-	-	-9 500	-	-	-9 500
<i>Oma aktsiate müük</i>	-	-	9 500	-	-	9 500
Koondkasum kokku	-	-	-	4 275	972	5 247
Seisuga 31.12.2020	2 582	20 093	0	9 021	6 109	37 805
<i>Aruandeaasta kasum</i>	-	-	-	-	1 399	1 399
<i>Muu koondkasum</i>	-	-	-	2 790	-	2 790
Koondkasum kokku	-	-	-	2 790	1 399	4 189
Seisuga 31.12.2021	2 582	20 093	0	11 811	7 508	41 994

Täpsem informatsioon omakapitali ja selle muutuste kohta on toodud Lisas 17.

Lisad lehekülgedel 13 – 38 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes	Lisa nr	2021	2020
Rahavoog äritegevusest			
Raha laekumine klientidelt		18 151	16 388
Tarnijatele ja töötajatele makstud raha		-16 156	-14 166
Saadud sihtfinantseerimine		1 668	1 537
Rahavoog äritegevusest kokku		3 663	3 759
Rahavoog investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetamine	13	-1 026	-1 200
Materiaalse põhivara müük	13,19	380	153
Saadud intressid	24	1	1
Rahavoog investeerimistegevusest		-646	-1 046
Rahavoog finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	15	0	6 081
Oma aktsiate ostmine	17	0	-9 500
Saadud laenukohustuste tagasimaksed	15	-2 689	-2 649
Makstud intressid	15,24	-459	-367
Arveldamised seoses intressivahetuslepinguga	15,24	-197	-204
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku		-3 345	-6 639
Raha ja raha ekvivalentide (kahanemine)/kasv		-328	-3 926
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	6	3 975	7 901
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	6	3 647	3 975

Lisad lehekülgedel 13 – 38 on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatuks osaks.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon

Trigon Carbon Negative Agriculture AS („Ettevõte“) on asutatud 19. detsembril 2012. aastal.

Kontsern koosneb kahest Eestis asuvast tootmisüksusest: Kaiu piimafarm ja Väätsa piimafarm, ning ühest Eestis asuvast valdusettevõttest. Käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud ettevõtete nimekiri on toodud Lisas 27.

Ettevõtte on aktsiaselts, mis on asutatud ja asub Eestis. Ettevõtte registrijärgne aadress on Pärnu maantee 18, Tallinn, Eesti. Ettevõtte suurim aktsionär on Ingman Development Oy Ab (Lisa 17).

Juhatus kiitis 1. aprillil 2022 heaks ja kinnitas avaldamiseks käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2021. aastal lõppenud finantsaasta kohta.

2019. aasta viimastel kuudel alanud Covid-19 pandeemia jätkus 2021. aastal. 2021. aastal oli kaks Covid-19 lainet – üks kevadel ja teine sügisel. Kolmas ja kõige nakkavam laine (põhjustatud Covid-19 delta tüvest) algas 2022. aasta alguses. Üldiselt õnnestus Kontsernil Covid-19 pandeemia juhtimine hästi ja sellel ei olnud olulist finantsilist või operatsioonilist mõju Kontserni tegevusele. Kõige kriitilisem teema oli töötajate olemasolu, kuna paljud töötajad olid nakatunud ja istusid isolatsioonis. Alates Covid-19 pandeemia algusest on Kontsern pööranud tähelepanu oma töötajate turvalisusele ja kehtestanud vajalikke turvalisust tagavaid ja ennetavaid meetmeid koroonaviiruse leviku riski minimeerimiseks. Kui võimalik, julgustati töötajaid töötama kodus, erinevate vahetuste ja töötajate vahelised kontaktid olid piiratud, kätesaadavaks tehti käte desinfitseerijad ja meditsiinilised maskid.

2. Koostamise alused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud maa, bioloogiliste varade ja tuletisinstrumentide ümberhindluse osas. Raamatupidamise aastaaruande aruandeperiood on kalendriaasta. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisade järel.

Raamatupidamisaruannete koostamine kooskõlas IFRS-iga nõuab oluliste raamatupidamislike hinnangute kasutamist. Samuti peab juhtkond langetama otsuseid Kontserni arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Kõrgema hinnangumääraga seotud või keerulisemad valdkonnad, kus eeldused ja hinnangud on olulised konsolideeritud finantsinformatsioonile, on esitatud Lisas 5.

3. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Peamised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on kirjeldatud allpool. Kirjeldatud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kasutatud kõikide aruandes esitatud arvestusperioodide puhul, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

3.1. Konsolideerimine

(a) Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse kõiki ettevõtteid, mille üle Kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuva kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtjad konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest. Tütarettevõtete konsolideerimine lõpetatakse kontrolli lõppemise kuupäevaga. Kontsern kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Tütarettevõtte ostmisel üleantud tasu koosneb üleantud varade, omandaja poolt võetud kohustuste ja Kontserni poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglastest väärtustest. Üleantud varade õiglase väärtuse ja bilansilise maksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes. Üleantud tasu sisaldab ka tingimusliku tasu kokkuleppes tuleneva vara või kohustuse õiglast väärtust. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustused ning tingimuslikud kohustused võetakse omandamiskuupäeval arvele nende õiglases väärtuses. Iga äriühenduse puhul teeb Kontsern valiku, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes õiglases väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mittekontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Kontserni osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe

firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarettevõtte netovarade õiglane väärtus, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes. Kontsernisisised tehingud, saldod ja realiseerimata kasumid Kontserni kuuluvate ettevõtete vahelistest tehingutest on elimineeritud. Kahjumite elimineerimisel on eelnevalt hinnatud vajadust allahindluseks, mis nõuab kajastamist konsolideeritud finantsaruandes. Tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid on vajadusel muudetud, et tagada järjepidevus Kontserni poolt rakendatud põhimõtetega.

(b) Tehingud vähemusosalustega

Kontsern käsitleb tehinguid vähemusosalustega kui tehinguid Kontserni omanikega. Vähemusosaluselt ostetud osaluse puhul kajastatakse makstud tasu ja tütarettevõtte netovarade saadud osa bilansilise maksumuse vaheline erinevus omakapitalis. Ka vähemusosalusele müügist saadud kasum või kahjum kajastatakse omakapitalis.

(c) Emaettevõtte põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud finantsaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. emaettevõtja põhjaruannetes kajastatavate tütarettevõtjate osas, mida kajastatakse soetusmaksumuses.

3.2. Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete finantsaruanded on koostatud selles valuutas, mis on iga üksiku ettevõtte äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta (arvestusvaluuta). Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud eurodes, mis on emaettevõtte arvestusvaluuta ja Kontserni esitusvaluuta.

3.3. Materiaalne põhivara

Maad kajastatakse ümberhindluse meetodil. Ümberhindamise tagajärjel tekkinud vara jääkväärtuse suurenemine kajastatakse läbi koondkasumi ja akumuleeritakse omakapitali kirjel „Muud reservid“. Selliste varaobjektide, mida on varem alla hinnatud läbi kasumiaruande, väärtuse suurenemine kajastatakse läbi kasumiaruande. Varaobjekti väärtuse langus kajastatakse läbi muu koondkasumiaruande sama objekti akumuleerunud ümberhindluse reservi ulatuses. Ülejäänud summa kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Kui ümberhinnatud vara maha müüakse, klassifitseeritakse selle varaga seotud ümberhindluse reserv jaotamata kasumi hulka. Hindamised viiakse läbi piisava regulaarsusega, et varade õiglane väärtus ei erineks oluliselt nende bilansilisest maksumusest (vt õiglase väärtuse hinnangud Lisas 4.3).

Kõik muu materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, millest arvatakse vastavalt vajadusele maha akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Soetusmaksumus koosneb kuludest, mis on otseselt seotud varaobjektide soetamisega.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse vara bilansilise maksumuse osana või kajastatakse eraldi varana ainult siis, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning et varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Asendatud osa bilansiline maksumus kantakse bilansist välja. Muid hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise perioodil.

Maad ei amortiseerita. Teiste varade amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit, et jaotada nende soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline summa üle nende kasuliku eluea:

• Hooned	10-50 aastat
• Seadmed	4-20 aastat
• Sõidukid	3-5 aastat
• Muu inventar, sisseseade ja seadmed	3-10 aastat

Igal bilansipäeval vaadatakse vara lõppväärtused ja kasulikud eluead üle ning vajadusel korrigeeritakse.

Juhul kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem kui tema kaetav väärtus, hinnatakse materiaalse põhivara objekt alla tema kaetavale väärtusele (Lisa 3.4).

Müügist saadud kasumid ja kahjumid leitakse võrreldes saadud tulu bilansilise maksumusega. Müügist saadud kasumid kajastatakse kasumiaruandes Muude tulude koosseisus ja kahjumid kajastatakse kasumiaruande real Muud kulud.

Laenukulud kapitaliseeritakse materiaalse põhivaraobjekti soetusmaksumuses, kui neid saab otseselt seostada vastava vara omandamise, ehitamise või tootmisega.

3.4. Vara (v.a. finantsvarad) väärtuse langus

Põhivara puhul hinnatakse vara väärtuse langust siis, kui sündmused või muutused asjaoludes viitavad sellele, et vara bilansiline maksumus ei pruugi olla kaetav. Kahjum väärtuse langusest kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Kord allahinnatud mitte-finantsvarade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas varade kaetav väärtus on tõusnud ja allahindlust saaks tühistada.

3.5. Finantsvarad

(a) Klassifitseerimine

Kontsern klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse hiljem õiglaselt väärtuses (kas muutusega läbi koondkasumiaruande või muutusega läbi kasumiaruande) ja
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifikatsioon sõltub Kontserni ärimudelil finantsvarade haldamisel ja rahavoogude lepingulistest tingimustest.

(b) Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk kuupäeval, millal Kontsern kohustub vara ostma või müüma.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvaradest tulenevatele rahavoogudele on lõppenud või on üle antud ja Kontsern on üle andnud olulisel määral kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved.

c) Mõõtmine

Esmasel arvelevõtmisel kajastab Kontsern finantsvara õiglaselt väärtuses millele finantsvarade puhul, mis ei ole kajastatud õiglaselt väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega. Õiglaselt väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingukulud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

d) Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Kontserni finantsvarade haldamise ärimudelil ning vara lepingulistest rahavoogudest. Kõik Kontserni võlainstrumentid klassifitseeritakse korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatakse varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress. Intressitulu nendest finantsvaradest kajastatakse finantstuludes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Kajastamise lõpetamisest tulenev kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes muude tulude / kulude all. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediitkahjumid kajastatakse kasumiaruande eraldi real. 1. jaanuaril 2018 ja 31. detsembril 2018 klassifitseeriti kõik grupi finantsvarad sellesse kategooriasse.

e) Omakapitaliinstrumentid

Kontsernil ei ole investeeringuid omakapitaliinstrumentidesse.

f) Väärtuse langus

Kontsern hindab korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglaselt väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande kajastatud võlainstrumentidega seotud oodatavaid krediitkahjumite tuleviku informatsiooni baasil. Kasutatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediitkahju mõõtmine peegeldab: i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi; ii) raha ajaväärtust ja (iii) mõistlikku ja põhjendatud teavet, mis on kättesaadav ilma liigsete kulutuste ja pingutusteta iga aruandeperioodi lõpus mineviku sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste tingimuste prognooside kohta.

Olulise rahastamiskomponendita nõuete ostjate vastu puhul rakendab Kontsern IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemisviisi, mis eeldab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatavate krediitkahjumite kajastamist nõuete esmasel kajastamisel, vt täpsemalt lisa 4.1 (b). Kontsern kasutab allahindluste arvutamise maatriksit, mille järgi arvutatakse nõuete ostjate vastu allahindlus vastavalt nõuete erinevatele vananemisgruppidele.

3.6. Põllumajandus

Juhtkond määratleb põllumajandusliku tegevuse kui bioloogiliste varade bioloogilise muundumise põllumajandustoodanguks või täiendavateks bioloogilisteks varadeks. Põllumajandustoodete määratletakse kui Kontserni bioloogiliste varade saak ja bioloogiline vara määratletakse kui elusloom või taim. Kontsern on kindlaks määranud, et tema bioloogilisteks varadeks on elusloomad ja kasvavad põllukultuurid (teravili ja rohumaa).

Bioloogilise vara esialgsel arvelevõtmisel tekkiv kasum või kahjum ning hilisemad bioloogilise vara õiglase väärtuse muutused kajastatakse koondkasumiaruandes eraldi kirjel "Kasum/kahjum bioloogiliste varade õiglase väärtuse (miinus võõrandamiskulud) muutusest".

Bioloogilised varad võetakse arvele lühiajaliste- või pikaajaliste bioloogiliste varadena, lähtudes vastavate bioloogiliste varade äritükkidest. Üldiselt kajastatakse taliviljaga seotud bioloogilised varad lühiajaliste bioloogiliste varadena, kuna nende äritükkid on lühem kui 12 kuud. Elusloomad ja rohumad võetakse arvele pikaajaliste bioloogiliste varadena.

(a) Elusloomad

Elusloomad võetakse arvele õiglases väärtuses, millest on maha arvatud võõrandamiskulud (õiglase väärtuse hindamise põhimõtted on kirjeldatud Lisas 4.3).

(b) Põllukultuurid – teravili ja rohumad

Esmasel arvelevõtmisel (pärast külvi) võetakse põllukultuurid arvele nende soetusmaksumuses, mida on kasutatud õiglase väärtuse lähendina kui esialgselt kulutusest alates ei ole olulist bioloogilist muundumist toimunud. Nimetatud soetusmaksumus sisaldab otseseid kulusid, mis on seotud bioloogiliste varade bioloogilise muundumise haldamisega, mille hulka kuuluvad seemnekulud, väetamiskulud, harimiskulud, tootmisprotsessis otseselt osalevate töötajate tööjõukulud, kütus ja energia koos nendega seotud tootmise üldkuludega (vastavalt tavapärasele tootmisvõimsuse tasemele). Põllukultuurid on kajastatud diskonteeritud rahavoogude meetodil kui on toimunud oluline bioloogiline muundumine (vt Lisa 3.9).

Kontserni rohumad kvalifitseeruvad IAS 41 "Põllumajandus" määratluse kohaselt tootvateks taimedeks ning seetõttu kajastatakse neid taimede ja seadmete eeskirjade kohaselt. Rohumaid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud amortisatsioon. Rohumaid amortiseeritakse 3-5 aasta jooksul.

3.7. Sihtfinantseerimine

(a) Põllumajandusega seotud sihtfinantseerimine

Tingimusteta sihtfinantseerimine, mis on seotud bioloogilise varaga, mida kajastatakse tema õiglases väärtuses, millest arvatakse maha võõrandamiskulud, kajastatakse tuluna hetkel kui toetuse saamine on kinnitatud (piimakarja sihtfinantseerimine, üldised pindalatoetused ja subsiidiumid). Kui sihtfinantseerimine, mis on seotud bioloogilise varaga, mida kajastatakse tema õiglases väärtuses, on tingimuslik, kus sihtfinantseeringuga nõutakse, et Kontserni ettevõtte ei tegutseks teatud põllumajandusliku tegevusega, kajastab Kontsern sihtfinantseeringu tuluna kui sellega seotud tingimused on täidetud (investeeringutoetused, keskkonnatoetused) ja selle ajani kajastatakse saadud toetust kohustusena.

(b) Materiaalse põhivara soetamisega seotud sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse tema õiglases väärtuses kui eksisteerib piisav kindlus, et Kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Materiaalse põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse pikaajalise kohustusena edasilükkunud sihtfinantseeringuna ning amortiseeritakse kasumiaruandesse lineaarsel meetodil soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

3.8. Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid võetakse esmalt arvele lepingu sõlmimise päeva õiglases väärtuses ja hinnatakse järgnevalt õiglasele väärtusele. Tuletisinstrumentide õiglase väärtus on avalikustatud Lisas 8. Intressivahetuse lepingu õiglase väärtus on klassifitseeritud põhivaraks või pikaajaliseks kohustuseks kui intressivahetuse lepingu tähtaeg on pikem kui 12 kuud ja käibevaraks või lühiajaliseks kohustuseks, kui intressivahetuse lepingu tähtaeg on lühem kui 12 kuud.

Kasum või kahjum, mis on seotud intressivahetustehingu muutuva turuväärtusega, kajastatakse kasumiaruandes finantskuludes (vaata Lisa 25 ja Lisa 4.3 õiglase väärtuse hindamise põhimõtted).

3.9. Varud

(a) Põllumajanduslik toodang

(i) Piim

Piim kajastatakse lüpsmise ajal õiglasest väärtuses, millest arvatakse maha võõrandamiskulud, ja seejärel kajastatakse varudes ja mõõdetakse kas soetusmaksumuses või netorealiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Piima õiglane väärtus määratakse kindlaks kohalikus piirkonnas valitsevate turuhindade põhjal.

(ii) Omatoodetud teravili (koristatud saak)

Kontserni poolt toodetud teravili ja sõöt võetakse arvele õiglasest väärtuses, millest arvatakse maha võõrandamiskulud saagikorjamise ajal (vt Lisa 4.3 õiglase väärtuse hindamise kohta), ja klassifitseeritakse need varudena seni, kuni nad müüakse kolmandatele osapooltele või kasutatakse sisemiselt loomasöödana või seemnetena. Seejärel kajastatakse Kontserni poolt toodetud teravili ja sõöt madalamas maksumuses, kas soetusmaksumuses või netorealiseerimismaksumuses. Loomasööda netorealiseerimismaksumus määratakse kindlaks antud piirkonnas valitsevate turuhindade põhjal. Teravilja netorealiseerimismaksumus määratakse kindlaks lähima turu noteeritud hinna põhjal või juhul kui selliseid turge on mitu, siis selle turu omaga, kus Kontserni ettevõtte kavatseb toote maha müüa.

(b) Põldude ettevalmistustööd

Põldude põllumajandusliku ettevalmistamise kulu enne külvamist kajastatakse lõpetamata tööna varudes. Lõpetamata töö all kajastatakse toorained, otsesed tööjõukulud, muud otsesed kulud ja üldhalduskulud (lähtudes tavapärasest tegevusvõimsusest). Peale külvamist hinnatakse põllu ettevalmistamise kulud ümber õiglasest väärtuses hoitavateks bioloogilisteks varadeks (Lisa 3.6).

(c) Toorained ja materjalid

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses või netorealiseerimismaksumuses, vastavalt sellele, kumb on väiksem. Maksumus määratakse kindlaks FIFO meetodil. Netorealiseerimismaksumus on hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud. Tarvikute mahakandmisest tekkinud kahjumid on kajastatud kasumiaruandes soetatud kaupade kulude koosseisus (Lisa 20).

3.10. Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on summa, mis kliendid on kohustunud tasuma neile müüdud kauba või neile osutatud teenuse eest tavapärase äritegevuse käigus. Kui sellise nõude laekumist oodatakse ühe aasta jooksul või varem (või pikema aja jooksul, kui see jääb äritegevuse tavapärase tegevustsükli sisse), klassifitseeritakse nad käibevaradeks, vastasel juhul põhivaradeks. Nõuded ostjatele kajastatakse algselt õiglasest väärtuses ja seejärel võetakse arvele korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära, millest lahutatakse allahindlus. (vt Lisa 3.5)

3.11. Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, nõudmiseni pangadeposiite, muid lühiajalisi ja väga likviidseid investeeringuid esialgse tähtajaga soetushetkel 3 kuud või vähem. Deposiidid, mille tähtaeg on pikem kui 3 kuud klassifitseeritakse rahaks ja raha ekvivalentideks, kui neid saab lihtsalt konverteerida konkreetse rahasummasse ja nende väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

3.12. Aktsiakapital

Lihtaktsiad klassifitseeritakse omakapitalina. Kulud, mis on otseselt seotud uute aktsiate või optioonide emissiooniga kajastatakse omakapitali sissemakse vähendusena.

3.13. Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele on kohustus tasuda tavapärase äritegevuse käigus tarnijatelt ostetud kaupade või teenuste eest. Võlad tarnijatele klassifitseeritakse lühiajaliste kohustustena kui maksetähtaeg on üks aasta või vähem, vastasel juhul klassifitseeritakse see pikaajaliseks kohustuseks.

Võlad tarnijatele kajastatakse algselt õiglasest väärtuses ja seejärel kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära meetodit.

3.14. Võlakohustused

Klassifikatsioon ja järgnev mõõtmine

Laenud võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud. Seejärel kajastatakse võlakohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses; mis tahes erinevus tulude (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes laenude kehtivusperioodi jooksul, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse kvalifitseeruva vara soetusmaksumuses, kui need on otseselt seotud vara soetamise, ehitamise või tootmisega ning kapitaliseerimise määra on avalikustatud lisas 13. Muud laenukasutuse kulutused kajastatakse kuluna.

Võlakohustused liigitatakse lühiajalisteks kohustusteks, välja arvatud juhul, kui Kontsernil on tingimusteta õigus lükata kohustuse tasumist edasi vähemalt 12 kuud pärast bilansipäeva.

Kajastamise lõpetamine

Laenude kajastamine lõpetatakse, kui need kustutatakse või neid uuesti läbi vaadatakse. Kui olemasoleva laenusaaaja ja laenuandja vahel on vahetatud oluliselt erinevate tingimustega võlainstrumente või kui on toimunud olulised muudatused olemasoleva finantskohustuse tingimustes, kajastatakse seda tehingut esialgse finantskohustuse lõppemise ja uue finantskohustuse arvelevõtmisena. Algsel finantskohustuse lõppemisest tulenev kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Tingimused on oluliselt erinevad, kui uute tingimuste kohaselt rahavoogude diskonteeritud nüüdsväärtus, sealhulgas kõik saadud ja diskonteeritud tasud, välja arvatud esialgse efektiivse intressimäära alusel makstud tasud, on vähemalt 10% erinev esialgse finantskohustuse ülejäänud rahavoogude diskonteeritud nüüdsväärtusest. Lisaks võetakse arvesse ka muid kvalitatiivseid tegureid, nagu valuuta, milles instrument on noteeritud, intressimäära muutused, instrumentile lisatud uued konverteerimisfunktsioonid ja eritingimuste muutus. Kui võlainstrumentide vahetus või tingimuste muutus kajastatakse lõpetamisena, kajastatakse kõik seotud kulud või tasud lõpetamisest tekkinud kasumi või kahjumi osana. Kui vahetust või muutust ei käsitleta lõpetamisena, korrigeeritakse kulude või tasude ulatuses kohustuse bilansilist maksumust ja amortiseeritakse muudetud kohustust ülejäänud tähtaja jooksul.

3.15. Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit ja seega ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega -kohustusi. Puhaskasumi maksustamise asemel makstakse tulumaksu dividendidena jaotatud kasumilt maksumääraga 20/80 väljamakstavalt netosummal. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Eesti on asendanud traditsioonilise kasumipõhise maksusüsteemi jaotuspõhise maksusüsteemiga, kus ettevõtte tulumaksu ei maksta kasumilt, vaid pigem dividendide jaotamiselt. Vastavalt IAS 12.52 ja 57A-le ei kajastata jaotuspõhistes maksusüsteemides jaotamata kasumi osas jooksvat ega edasilükkunud maksukohustust seni, kuni kajastatakse kohustus maksta dividende. Seda raamatupidamise arvestuspõhimõtet on rakendatud järjepidevalt kogu Kontserni jaotamata kasumile olenemata sellest, kas see on kogunenud emaettevõttes või tütarettevõtetes.

Juunis 2020 tegi IFRS Tõlgenduskomitee päevakorraotsuse, kus jõudis järeldusele, et IAS 12.52 ja 57A-s toodud põhimõtted rakenduvad ainult emaettevõttes kogunenud jaotamata kasumile ning ei rakendu tütarettevõtetes kogunenud jaotamata kasumile. Selle asemel tuleks tütarettevõtetes jaotamata kasumi suhtes järgida IAS 12.39-40 kirjeldatud printsiipe, mis sätestavad, et sellise jaotamata kasumi osas tuleks kajastatada edasilükkunud tulumaksu, välja arvatud juhul, kui on tõenäoline, et seda kasumit ei jaotata emaettevõttele lähitulevikus.

Kontsernil on kehtiv dividendipoliitika, mille kohaselt ei maksta dividende enne, kui tütarettevõtte on täitnud oma laenukohustused emaettevõttele. Seega ei ole Kontsern teinud muudatusi eelmiste perioodide finantsaruannetes. Samal kaalutlusel põhinedes ei ole kajastatud edasilükkunud tulumaksu kohustist jooksvas perioodis.

3.16. Tööjõukulud

(a) Pensionikohustused ja muud töösuhtejärgsed kohustused

Kontsernil ei ole oma pensionikavasid ja ta ei paku töösuhtejärgseid hüvitisi pensionile jäänud töötajatele. Pensionikohustused võivad tekkida seoses seaduses sätestatud kohustusega tasuda hüvitist tööõnnetuse tagajärjel invalidistunud töötajale.

Kontsernil on Eesti seadusest tulenev kohustus teha sissemakseid riiklikesse pensionifondidesse. Kohalikesse pensionifondidesse tehtud sissemakseid loetakse sotsiaalkindlustumaksuks.

(b) Lahkumishüvitised

Lahkumishüvitisi makstakse, kui Kontsern lõpetab töösuhte enne normaalset pensionilejäämise ea saabumist või kui töötaja on nõus vabatahtliku koondamisega, millega seoses makstakse lahkumishüvitist.

3.17. Eraldised

Eraldisi keskkonna taastamiseks, restruktureerimiskuludeks ja juriidilisteks nõueteks kajastatakse kui: Kontsernil on varem toimunud sündmuste tagajärjel kehtiv seaduslik või lepinguline kohustus; kui on tõenäoline, et kohustuse rahuldamiseks on vajalik vahendite väljavool; ja maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Restruktureerimiseraldised hõlmavad trahve rendilepingu katkestamise eest ja töötajate lahkumistasu. Eraldisi ei moodustata tulevaste perioode tegevuskulude katteks.

Eraldised võetakse arvele kohustuse rahuldamiseks vajalike oodatavate kulude nüüdiseväärtuses, kasutades maksueelset määra, mis peegeldab turu hetkehinnanguid raha väärtuse muutusele ajas ja kohustusega seotud riske. Eraldise suurendamine aja jooksul kajastatakse intressikuluna.

3.18. Müügitulude arvestus

Müügitulu on Kontserni tavapärase tegevuse käigus tekkinud tulu. Tulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Kontsernil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest, välja arvatud kolmandate isikute nimel kogutud summad. Kontsern kajastab müügitulu, kui ta edastab kontrolli kauba või teenuse üle kliendile.

Nõue kajastatakse siis, kui kaup tarnitakse, kuna see on hetk, mil tasu on tingimatu, sest makse tasumine sõltub ainult aja möödumisest.

a) Kaupade müük - põllumajandustoodang

Kontserni peamised tulud tulenevad põllumajandustoodangu müügist - piimast ja teraviljast.

Müük kajastatakse hetkel, millal toodete kontroll on üle läinud, ehk kui tooted tarnitakse kliendile ja puuduvad täitmata kohustused, mis võiksid mõjutada kliendipoolset toodete aktsepteerimist. Toimetamine toimub siis, kui tooted on tarnitud kindlasse asukohta, vananemise ja kadumise riskid on üle antud kliendile ja kas klient on tooted vastu võtnud vastavalt müügilepingule, aktsepteerimise tingimused on aegunud või Kontsernil on objektiivsed tõendid selle kohta, et kõik aktsepteerimise kriteeriumid on täidetud.

Põllumajandustoodangu suhtes kohaldatakse müügikohas kvaliteedikontrolli ja müügihind sõltub kvaliteedist. Põllumajandustoodangu müügist saadav tulu kajastatakse hetkel, mil on olemas kvaliteedikontrolli tulemused, millest on maha arvatud võimalikud allahindlused, niivõrd kui võrd on väga tõenäoline, et märkimisväärset muutust ei toimu.

b) Bioloogiliste varade müük

Kontsern müüb tapmiseks elusloomi. Müük kajastatakse hetkel, mil kontroll loomade üle on üle viidud, kui loomad on tapamajja toimetatud, vananemise ja kadumise riskid on üle antud kliendile ja kas klient on tooted vastu võtnud vastavalt müügilepingule, on aktsepteerimise tingimused aegunud või kui Kontsernil on objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik aktsepteerimise kriteeriumid on täidetud.

c) Teenuste müük

Kontsern müüb aeg-ajalt teenuseid teistele põllumajandustootjatele. Nende teenuste osutamisest saadud tulu kajastatakse siis, kui Kontsern täidab täitmiskohustust, edastades üle kontrolli lubatava teenuse üle kliendile selle aruandeperioodi jooksul, millal teenused on osutatud.

3.19. Rendiarvestus

Kontsern kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab Kontsern seda, kas leping on rendileping või sisaldab renti. Leping on rendileping või sisaldab renti, kui leping annab õiguse kontrollida tasu eest kindlaksmääratud vara kasutamist mõneks ajaks.

Kontsern määrab rendi kehtivuse perioodi alla lepingu mittekatkestatava perioodi koos:

- a) perioodiga, mis hõlmab rentimisõiguse pikendamise võimalust, kui Kontsern on piisavalt kindel kasutada seda võimalust; ja
- b) perioodiga, mis hõlmab rendilepingu lõpetamise võimalust, kui Kontsern on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta.

Hinnates, kas Kontsern on piisavalt kindel, et ta kasutab rendilepingu pikendamise võimalust või ei kasuta lõpetamise võimalust, kaalub Kontsern kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid, mis loovad Kontsernile majanduslikku stiimulit kasutada võimalust pikendada rendilepingut või lõpetamise võimaluse kasutamata jätta. Kontsern hindab uuesti, kas on mõistlik kasutada pikendamisvõimalust või mitte kasutada lõpetamisvõimalust järgmise olulise sündmuse või asjaolude olulise muutumise korral:

- a) mis on kontserni kontrolli all; ja
- b) mõjutab seda, kas Kontsern on piisavalt kindel, et ta kasutab rendilepingu tähtaja määramisel varem lepingus välja jäetud võimalust, või mitte kasutada varem lepingus olemasolevat võimalust.

Kontsern vaatab uuesti läbi rendiperioodi, kui rendilepingu mittekatkestatav periood muutub.

Esmane kajastamine

Alguskuupäeval kajastab Kontsern kasutusõiguse vara ja rendikohustust. Kasutusõiguse vara kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi real, liisingu kohustis kajastatakse laenude all. Kasutusõiguse vara mõõdetakse soetusmaksumuses. Kasutusõiguse vara väärtus sisaldab:

- a) rendikohustuse esialgse mõõtmise summa;
- b) mis tahes rendimaksud, mis on tehtud alguskuupäeval või enne seda, millest on maha arvatud rendilepingu soodustused;
- c) kõik esialgsed otsesed kulud, mis on tekkinud; ja
- d) hinnang selle kohta, millised kulud tekivad rentnikul vara demonteerimisel ja eemaldamisel, selle asukoha taastamisel või vara taastamisel rendilepingus nõutud tingimusele, välja arvatud juhul, kui need kulud on varude tootmiseks. Rentnik on kohustatud nende kulude eest maksma kas alguskuupäeval või selle tagajärjel, kui vara on teatud aja jooksul kasutatud.

Alguskuupäeval kajastab Kontsern rendikohustust rendimaksede nüüdisväärtuses, mis on sellel kuupäeval maksmata. Rendimaksud diskonteeritakse rendilepingus sisalduva intressimäära alusel, kui see määr on kergesti kindlaks määratav. Kui seda intressimäära ei ole võimalik kergesti kindlaks määrata, kasutab Kontsern rentniku alternatiivset laenuintressimäära. Laenude kohustuse mõõtmisele kaasatud rendimaksud moodustavad alguskuupäeval järgmised vara kasutamise õiguse eest tasud rendiperioodi jooksul, mida on maksmata alguskuupäeval:

- a) fikseeritud maksed, millest on maha arvatud rendisoodustused;
- b) muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määra, mis on algselt mõõdetud indeksi või kursi alusel alguskuupäeval;
- c) summad, mida Kontsern maksab jääkväärtuse garantii eest;
- d) ostuvõimaluse kasutamise hind, kui Kontsern on piisavalt kindel seda võimalust kasutada; ja
- (e) rendilepingu lõpetamise eest määratud trahvide maksed kui Kontsern kavatseb kasutada rendilepingu lõpetamise võimalust.

Edasine kajastamine

Edaspidi kajastab Kontsern kasutusõiguse vara soetusmaksumuses:

- a) millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid; ja
- b) mis on korrigeeritud rendikohustuse mis tahes muutustega.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse kas rendiperioodi või kasutusõiguse vara eluea perioodi jooksul, sõltuvalt sellest kumb on lühem, välja arvatud juhul, kui on omandiõigus läheb lepingu lõppemisel üle või on olemas ostuoptsioon ning on piisavalt kindel, et seda kasutatakse rendiperioodi lõppemisel. Kui on omandiõigus läheb lepingu lõppemisel üle või on olemas ostuoptsioon, amortiseerib rentnik kasutusõiguse vara kasuliku eluea jooksul.

Kontsern kajastab rendi kohustust:

- a) suurendades bilansilist maksumust, et kajastada rendi kohustuse intressi;
- (b) vähendades bilansilist maksumust tehtud rendimaksede kajastamisel; ja
- (c) bilansilise maksumuse ümberhindamisega, et kajastada mis tahes ümberhindamist või liisingu muutmist või kajastada muudetud põhiosa tasumised.

Liisingu kohustuse intress iga liisingperioodi jooksul on summa, mis esitab püsiva perioodilise intressimäära liisingukohustuse järelejäanud jäägi pealt. Perioodiline intressimäär on diskontomäär. Pärast alguskuupäeva kajastab Kontsern kasumiaruandes rendilepingu intressid ja muutuvad liisingu maksed, mis ei ole arvesse võetud liisingukohustuse mõõtmisel, sellel perioodil, millal need sündmused või tingimused, mis neid makseid tekitavad, tekivad.

Kontsern on otsustanud mitte tunnustada kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi väikese väärtusega (alla 1 000 EUR) varade rendilepingute ja selliste rendilepingute puhul, mille rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Kontsern kajastab nende liisingutega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul. Samuti muutuvad rendimaksud, mis ei põhine indeksil või intressimääral, ei ole liisingukohustuse osa, kuid need kajastatakse kasumiaruandes siis, kui sündmused või tingimused, mis neid makseid tekitavad, tekivad. Kontsern on otsustanud rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste maade rendilepingute suhtes.

3.20. Dividendide jaotamine

Dividendi jaotamine Kontserni aktsionäridele kajastatakse kohustusena Kontserni konsolideeritud finantsaruandes perioodil, mil Kontserni aktsionärid kinnitasid dividendimakse.

4. Finantsriskide juhtimine

4.1. Finantsriski tegurid

Finantsriske jälgitakse Kontserni tsentraliseeritud juhtimistasandil. Kontsern on oma tegevuse kaudu avatud mitmele finantsriskile:

- tururisk (sh rahavoogude intressimäära risk ja õiglase väärtuse intressimäära risk);
- krediidirisk;
- likviidsusrisk.

Kontserni üldises riskihaldamiskavas võetakse arvesse finantsturgude prognoosimatust ja selleks, et viia miinimumini potentsiaalsed negatiivsed mõjud Kontserni finantstulemustele prognoosimatute kõikumiste tõttu finantsturgudel järgib juhtkond praeguse äritegevuse raames finantsriski haldamise põhimõtteid.

(a) Tururisk

(i) Valuutarisk

Kontsern tegutseb Eestis ja sellel puuduvad välisvaluutas noteeritud finantsvarad või –kohustused. Seetõttu ei esine Kontsernil valuutariski.

(ii) Rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära risk

Kuna Kontsernil ei ole olulisi intressikandvaid varasid, siis ei sõltu Kontserni tulud ja äritegevuse rahavood olulisel määral muutustest turuintressimäärades.

Kontserni intressirisk tekib pikaajalistest võlakohustustest. Muutuva intressimääraga võlakohustuste tõttu on Kontsern avatud rahavoo intressimäära riskile.

Kontsern analüüsib oma intressiriski jooksvalt. Analüüsitakse erinevaid stsenaariume, võttes arvesse refinantseerimist, olemasoleva finantspositsiooni uuendamist, alternatiivset rahastamist ja riskimaandamist.

Kontsern maandab oma rahavoo intressimäära riski kasutades intressimäära vahetuse lepingut, millega ujuv intressimäär asendatakse fikseeritud intressimääraga. Sellistel intressimäära vahetuse lepingute eesmärk on ujuvate intressimääradega laenude muutmise fikseeritud intressimääraga laenuks. Üldjoontes võtab Kontsern pikaajalised laenud ujuva intressimääraga ja vahetab need fikseeritud intressimäärade vastu, mis on madalamad, kui kohe fikseeritud intressimääraga võetud laenude puhul. Läbi intressimäära vahetuse lepingu vahetab Kontsern teiste osapooltega teatud perioodide tagant (peamiselt kvartaalselt) summa, mis on leitud kui erinevus fikseeritud ja ujuva intressimäärade rakendamisel lähtudes kokkulepitud laenusummast.

Kontserni olemasolevate muutuva ja fikseeritud intressimääraga võlakohustuste jaotus on toodud allpool:

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Ujuva intressiga kokku	20 733	21 666
sh seotud 3-kuulise EURIBORi määraga	18 931	20 483
sh intressimäära swapiga kaetud	10 977	12 295
sh seotud 6-kuulise EURIBORi määraga	1 802	1 183
Fikseeritud intressiga kokku	43	20
	20 776	21 686

Seisuga 31. detsember 2021 on 3-kuulise EURIBORi määraga seotud laenud fikseeritud intressiswapiga nominaalväärtuses 10 977 tuhat eurot (31. detsembri 2020 seisuga 12 295 tuhat eurot). Intressiswapi nominaalne väärtus 31. detsembri 2021 seisuga oli 10 977 tuhat eurot (31. detsembri 2020 seisuga 12 295 tuhat eurot).

Kui seisuga 31. detsember 2021 oleks laenukohustuste muutuv intressimäär olnud 50 baaspunkti võrra kõrgem ja kõik teised muutujad oleksid samad, oleks aastakasum olnud 49 tuhande euro võrra väiksem (31. detsembri 2020 seisuga aastakasum 47 tuhande euro võrra väiksem).

(b) Krediidirisk ja vastaspoole äririsk

Kontserni krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, hoiustest pankades ja finantsinstitutsioonides ja klientidest, sealhulgas laekumata nõuetest ja sõlmitud tehingutest. Üksikute ettevõtete suhtes ei kohaldata üldjuhul krediidiilimiite, kuna kõiki saldosisid jälgitakse tähelepanelikult eraldi (vt ka Lisa 7). Pankade ja finantsinstitutsioonide osas on Kontserni poliitika teha koostööd institutsioonidega, mis on kõrgelt hinnatud (vt ka Lisa 6).

Kontsern rakendab IFRS 9 lihtsustatud meetodit oodatavate krediidi kahjumite mõõtmiseks, mis kasutab eluea jooksul eeldatavat kahjumikulu kõigi nõuete ostjate vastu puhul. Oodatavate krediidi kahjumite mõõtmiseks on nõuded ostjate vastu ja muud varad grupeeritud, tuginedes jagatud krediidiriski omadustele ja maksetähtaegadele. Teine vara grupp on seotud laekumata toetustega.

Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad 36 kuu jooksul enne 31. detsembrit 2021 või 31. detsembrit 2020 maksedistsipliini ja selle perioodi jooksul tekkinud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolised kahjumimäärad on kohandatud nii, et need kajastaksid jooksvat ja tulevikku suunatud teavet makromajanduslike tegurite kohta, mis mõjutavad klientide võimet maksta nõudeid. Kontsern on määratlenud kõige olulisemad tegurid - Eesti SKP ja töötuse määr ning vastavalt nende tegurite eeldatavatele muutustele korrigeeritakse ajaloolisi kahjumimäärasid.

Selle põhjal määrati allahindlus seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 nii nõuete ostjate vastu kui ka muude varade puhul järgmiselt:

31. detsember 2021 tuhandetes eurodes	Lühiajalised nõuded	Vähem kui 3 kuud üle maksetähtaja	Kokku
Oodatav kahjumimäär	0%	0%	
Bilansiline brutomaksumus - nõuded ostjatele	956	1	957
Brutomaksumus – muud nõuded	10 173	0	10 173
Kahju reserv	0	0	0

31. detsember 2020 tuhandetes eurodes	Lühiajalised nõuded	Vähem kui 3 kuud üle maksetähtaja	Kokku
Oodatav kahjumimäär	0%	0%	
Bilansiline brutomaksumus - nõuded ostjatele	636	1	637
Brutomaksumus – muud nõuded	392	0	392
Kahju reserv	0	0	0

See mudel rakendub ka raha ja pangakontodele, aga allahindlus oli ebaoluline.

Krediidirisk rakendub ka pikaajalistele nõuetele. Seisuga 31. detsember 2020 on Kontsernil pikaajalisi nõudeid summas 9 528 tuhat eurot (Lisa 7, Lisa 29). Antud pikaajaline nõue on tagatud oma aktsiatega, mis juhtkonna hinnangul garanteerivad nõude täissummas. Nõue ei ole ületähtaja ja tagasimaksed tehakse vastavalt graafikule.

Seisuga 31. detsember 2021 on Kontsernil lühiajalisi nõudeid summas 10 173 tuhat eurot. 9 794 tuhat eurot nendest on on tagatud oma aktsiatega, mis juhtkonna hinnangul garanteerivad nõude täissummas. Nõue ei ole ületähtaja ja tagasimaksed tehakse vastavalt graafikule.

(c) Likviidsusrisk

Kontserni likviidsusrisi hajutab piimatootmise suhteliselt vähene tsüklilisus, kuna piimatootmise müügitulu tekib ühtlaselt kogu aasta jooksul. Juhtkond jälgib likviidsusrisi osas pidevalt põhilisi tulemuslikkussnäitajaid, sealhulgas rahavoogusid.

Kõik allpool tabelites toodud summad on diskonteerimata brutomaksed.

tuhandetes eurodes	Kokku 31.12.2021	Kuni 12 kuud	1 – 5 aastat	Üle 5 aasta	Tähtaeg	Intressimäär
Võlakohustused	19 451	7 827	11 624	0		
Sh seotud 3-kuulise EURIBORi intressiga	19 451	7 827	11 624	0	2022-2024	3m EURIBOR+2,25%-2,75%
Intressivahetusleping	301	181	120	0	2023	1,105%-3m EURIBOR
Kasutusõiguse varade kohustused	2 031	606	1 423	2		
Sh seotud 6-kuulise EURIBORi intressiga	1 979	579	1 398	2	2022-2027	6m EURIBOR+1,25%-2,1%
Sh seotud 3-kuulise EURIBORi intressiga	9	9	0	0	2022	3m EURIBOR+1,5%-2,25%
Sh seotud fikseeritud intressiga	43	18	25	0	2022-2025	3%
Võlad tarnijatele ja muud võlad	986	956	30	0	2022-2054	intressita; 5%
Kokku	22 769	9 570	13 197	2		

tuhandetes eurodes	Kokku 31.12.2020	Kuni 12 kuud	1 – 5 aastat	Üle 5 aasta	Tähtaeg	Intressimäär
Võlakohustused	21 478	1 996	19 482	0		
Sh seotud 3-kuulise EURIBORi intressiga	21 478	1 996	19 482	0	2022-2024	3m EURIBOR+2,25%-2,75%
Intressivahetusleping	448	196	252	0	2023	1,105%-3m EURIBOR
Kasutusõiguse varade kohustused	1 393	631	755	7		
Sh seotud 6-kuulise EURIBORi intressiga	1 213	477	729	7	2021-2026	6m EURIBOR+1,25%-2,1%
Sh seotud 3-kuulise EURIBORi intressiga	161	149	12	0	2021-2022	3m EURIBOR+1,5%-2,25%
Sh seotud fikseeritud intressiga	19	5	14	0	2021-2025	3%
Võlad tarnijatele ja muud võlad	786	756	30	0	2021-2054	intressita; 5%
Kokku	24 105	3 579	20 519	7		

31. detsembri 2021 seisuga on 3-kuu EURIBORiga seotud võlakohustuste intressimäär fikseeritud intressivahetuslepingu abil, millel on nominaalväärtus 10 977 tuhat eurot (31. detsembri 2020 seisuga: 12 295 tuhat eurot). Intressivahetuslepingut amortiseeritakse 329 tuhande euro võrra igas kvartalis (2020. aastal 329 tuhande euro võrra). Swapi intressi amortiseeritud nominaalväärtus 31. detsembri 2021 seisuga on 10 977 tuhat eurot (31. detsembri 2020: 12 295 tuhat eurot).

4.2. Kapitaliriski haldamine

Kontsern käsitleb kapitalina omakapitali ja võlakohustusi.

Kõik Kontserni olulised pangalaenuid kiidetakse Kontserni juhatuse poolt heaks enne laenu väljavõtmist. Juhatuse kiidab samuti heaks väljatöötatava finantsvõimenduse strateegia, pidades silmas seda, et (i) tagatakse Kontserni jätkusuutlikkus, et omakorda tagada tulud aktsionäridele ja hüved huvirühmadele ning (ii) töötatakse välja optimaalne kapitalistruktuur kapitali kulu vähendamiseks (vt Lisa 15 seoses informatsiooniga võlakohustustest tulenevate piirangute ja eritingimuste osas).

4.3. Õiglase väärtuse hindamine

Erinevad tasemed õiglase väärtuse kajastamiseks on defineeritud järgmiselt:

- Sarnaste varade või kohustuste noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsetel turgudel (Tase 1).
- Muud sisendid kui 1. tasemele liigitatud noteeritud hinnad ja need on vara või kohustise puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad (Tase 2)
- Vara või kohustise puhul mittejälgitavad sisendid (mitte-vaadeldavad sisendid) (Tase 3)

Bioloogilised varad

Bioloogilised varad on hinnatud esmasel kajastamisel ja igal bilansipäeval on selle õiglasest väärtusest maha arvatud võõrandamiskulud, välja arvatud nendel juhtumitel, kus õiglast väärtust ei saa esmasel kajastamisel usaldusväärselt mõõta (Lisa 3.6). Põllumajanduslik toodang, mis on saadud Kontserni bioloogiliste varade koristusest, on hinnatud selle õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud võõrandamiskulud saagikoristuse päeval, ja on tagantjärele kajastatud kui varud ning mõõdetud vastavalt varude hindamise põhimõtetele (Lisa 3.9)

Juhul, kui bioloogilise vara või põllumajandussaaduse puhul on olemas aktiivne turg, siis noteeritud hinnad sealsel turul on sobivad määramaks varade õiglast väärtust. Juhul kui aktiivne turg ei eksisteeri, võetakse kõige lähim turutehingu hind, eeldades, et ei ole toimunud olulist muutust majanduses, tehingu toimumise ja bilansipäeva vahel. Kulud on aluseks leidmaks ligikaudset hinnangut õiglasest väärtusest, kui väike bioloogiline muutus on toimunud pärast esialgset kulu teket, näiteks lühikese aja jooksul pärast seemnete külvamist.

Kariloomade õiglast väärtust määratakse kindlaks koostöös Eesti Töuloomakasvatajate Ühistuga ja baseerub turuhinnal, mis on sarnane turuhinnaga samas vanuses, tõu ja geneetilise väärtusega kariloomade osas ning baseerub asjakohasel turul, võttes arvesse tehingukulud, müügi võimalusi kohalikel ja eksporditurgudel ning turusituatsiooni piimasektoris. Piimakarja õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse ka karja piimakvoot. Õiglase väärtuse hindamist kategoriseeritakse II tasandi alla õiglase väärtuse hierarhias, defineeritud IFRS 13 poolt.

Põllukultuuride õiglase väärtuse kajastamine kuulub õiglase väärtuse hierarhias II tasandi kategooriasse, nagu see on defineeritud IFRS 13-s. Algsel kajastamisel (peale külvamist) kajastatakse põllukultuurid soetusmaksumuses, kuna selliste bioloogiliste varade jaoks ei ole kättesaadavad turu poolt kindlaksmääratud väärtused. Soetusmaksumuseks on otsesed kulud, mis on seotud bioloogiliste varade bioloogilise muundumisega, nagu näiteks seemnete, väetiste, kemikaalide. Põllukultuure mõõdetakse õiglasest

väärtuses peale seda, kui õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Tavaliselt saab põllukultuuri õiglast väärtust mõõta usaldusväärselt vahetult enne saagi koristamist. See ei mõjuta oluliselt saagi väärtuse hindamist majandusaasta lõpus, kuna õiglase väärtuse põhiline kasv on seotud sama arveldusperioodiga kui ka saagi koristamine. Saagi koristamisel kajastatakse see õiglases väärtuses, millest on maha arvatud võõrandamiskulud (vt Lisa 3.9). Vaata Lisa 11 bioloogilise vara osas.

Maa

Maa õiglase väärtus põhineb aktiivse turu hindadel, mida on korrigeeritud vajadusel konkreetse vara iseloomu, asukoha või seisundi tõttu. Õiglase väärtuse kajastamine kuulub õiglase väärtuse hierarhias II taseme kategooriasse nagu see on defineeritud IFRS 13 järgi. Põllumaade taseme II õiglased väärtused on saadud kasutades võrreldavaid müügitehinguid. Kõige märkimisväärses sisend selles hindamises on hind hektari kohta. (Vt. Lisad 3.3 ja 13).

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval. Peale esmast kajastamist hinnatakse neid igal bilansipäeval ümber nende hetke õiglasele väärtusele. Tuletisinstrumenti õiglase väärtus on tulevaste rahavoogude nüüdisväärtus jälgitavate tulukõverate põhjal. Tuletisinstrumentide kajastamine õiglases väärtuses klassifitseeritakse II taseme varadena õiglase väärtuse määramise tasemelt vastavalt IFRS 13 määratlitele. Vaata Lisa 15 võlakohustuste osas.

5. Olulised arvestuslikud hinnangud ja otsused

Hinnanguid ja otsuseid hinnatakse pidevalt ja need põhinevad ajaloolistel kogemustel ja teistel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevikusündmustel, mille esinemist peetakse antud asjaoludel põhjendatuks.

5.1 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused

Kontsern teeb hinnanguid ja eeldusi tuleviku suhtes. Tehtud raamatupidamislikud hinnangud lähevad oma olemuse tõttu väga harva täpselt kokku tegeliku tulemusega. Hinnangud ja eeldused, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises väärtuses järgneval majandusaastal on toodud allpool.

(a) Bioloogiliste varade õiglase väärtus

Kontserni bioloogilisi varasid, mis on seotud loomakasvatusega, mõõdetakse igal bilansipäeval õiglases väärtuses, millest on maha arvatud võõrandamiskulud (seisuga 31. detsember 2021 oli väärtuseks 7 253 tuhat eurot ja 31. detsembril 2020 oli väärtuseks 6 603 eurot), lisainformatsioon Lisas 11.

(b) Materiaalse põhivara kasulik eluiga

Seisuga 31. detsember 2021 moodustas amortiseeritavate materiaalse põhivara objektide väärtus 18 121 tuhat eurot (31. detsember 2020: 18 609 tuhat eurot). Ülejäänud saldo hõlmab maad, mida ei amortiseerita ja lõpetamata ehitust. Juhtkond on hinnanud amortiseeritava materiaalse põhivara kasuliku eluiga. Samas võib tegelik kasulik eluiga juhtkonna hinnangust erineda. Kui keskmine kasulik eluiga oleks 10% pikem (lühem), kui juhtkond on hinnanud, siis väheneks (suureneks) amortisatsioonikulud 138 tuhande euro võrra (2020: 131 tuhat eurot).

(c) Maa

Maa õiglase väärtus tugineb olulistele hinnangutele ja vaadeldavatele sisenditele. Vaata Lisa 13 lisainfoks.

6. Raha ja raha ekvivalendid

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Raha kassas	7	6
Lühiajalised pangadeposiidid (alla 3-kuu)	3 640	3 969
	3 647	3 975

Lühiajaliste pangadeposiitide intress on aastas 0,01% – 0,11%.

Pangakontodel oleva raha krediitkvaliteet vastab pankade välisele krediitreeitingule (Moody's):

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Aa2	0	3 956
Aa3	3 640	13
	3 640	3 969

Vt lisaandmeid Lisades 4 ja 9.

7. Nõuded ja ettemaksed

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Lühiajalised nõuded:		
Nõuded ostjate vastu	957	637
Muud nõuded	10 173	392
	11 130	1 029
Lühiajalised ettemaksed:		
Ettemaksed maksud	0	2
Ettemaksed tarnijatele	45	46
	45	48
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed kokku	11 176	1 077
Pikaajalised ettemaksed materiaalse põhivara eest kokku	102	212
Muud pikaajalised nõuded	0	9 528
Nõuded ja ettemaksed kokku	11 278	10 817

Nõuded ostjate vastu ja muude nõuete õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest, mis lähtub oodatavatest diskonteeritud rahavoogudest. Nõuded ostjate vastu ja muude nõuete jaotus kategooriatesse on toodud Lisas 9.

Ühelegi nõuete vastaspooltele ei ole omistatud krediitireitingut. Ostjate nõuete väärtust, mis on vähem kui 3 kuud üle maksetähtaja alates bilansikuupäevast, ei loeta langenuks lähtudes iga olulise nõude individuaalsest hindamisest.

2021. ja 2020. aastal ei ole nõudeid alla hinnatud. Nõuded, mille tähtaeg pole veel kätte jõudnud, bilansiline väärtus ei ole avatud krediitiriskile, kuna osapooled on maksnud ajalooliselt õigeaegselt.

Kontsern ostis tagasi 39,24% oma aktsiatest 9 500 tuhande euro eest novembris 2020 (Lisa 17). Detsembris 2020 müüs Kontsern need aktsiad sama summa eest Trigon Green Agri Holdings OÜ-le. Vastavalt lepingule kuulub müügihind tasumisele 2 aasta jooksul ning müügihinnalt arvestatakse intressi 3 kuu Euribor (baasintressimäär) + 2.75% (intressi marginaal) (Lisa 29).

8. Tuletisinstrumendid

	2021	2020
	Kohustused	Kohustused
Intressiswap	508	886
Kokku	508	886
Sealhulgas pikaajaline osa:		
Intressiswap	508	886
Lühiajaline osa	0	0

Pikaajaline kohustus bilansis summas EUR 508 tuhat (2020: EUR 886 tuhat) kajastab kohustuse õiglast väärtust vastavalt intressimäära vahetuse lepingule, mis vähendab EURIBORI liikumise mõju ja on seotud eurodes noteeritud laenuga. Swapi jõustumiskuupäev on 17.12.2018 ja tasumise tähtaeg 15.03.2028. Swapiga vahetatakse ujuv intressimäär fikseeritud intressimäära 1,105% vastu ja see makstakse iga 3 kuu tagant. Vaata Lisad 4.3, 9 ja 25 lisainfoks.

9. Finantsinstrumendid kategooriate lõikes

	31.12.2021		31.12.2020	
	Korrigeeritud soetusmaksumuses	Õiglane väärtus muutustega läbi kasumiaruande	Korrigeeritud soetusmaksumuses	Õiglane väärtus muutustega läbi kasumiaruande
Raha ja raha ekvivalendid (Lisa 6)	3 647	0	3 975	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (Lisa 7)	11 130	0	10 557	0
	14 777	0	14 532	0
	Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses	Õiglane väärtus muutustega läbi kasumiaruande	Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses	Õiglane väärtus muutustega läbi kasumiaruande
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 14)	986	0	786	0
Tuletisinstrumendid (Lisa 8)	0	508	0	886
Laenukohustused (Lisa 15)	18 923	0	20 323	0
Liisingukohustused (Lisa 15)	1 853	0	1 363	0
	21 762	508	22 472	886

Nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest on lahutatud ettemaksed, kuna käesolev analüüs on koostatud ainult finantsvarade suhtes. Sotsiaalkindlustus, muud maksud ja ettemaksed klientidelt ei ole arvestatud võlad tarnijatele ja muud võlad hulka, kuna see analüüs käsitleb ainult finantsinstrumente.

10. Varud

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Lõpetamata toodang	27	18
Põllumajandustoodang	2 405	3 409
Toorained ja materjalid	989	484
	3 421	3 911

2021. ja 2020. aastal on maha kantud varusid summas 0 eurot. Seisuga 31. detsember 2021 oli panga kasuks panditud varusid summas 3 421 tuhat eurot (31. detsember 2020: 3 911 tuhat eurot).

11. Bioloogilised varad

tuhandetes eurodes	Taimekasvatus	Loomakasvatus	Kokku
Bilansiline maksumus seisuga 31.detsember 2019	412	6 395	6 807
Pikaajalised bioloogilised varad	355	6 395	6 750
Lühiajalised bioloogilised varad	57	0	57
2020			
Kasum õiglase väärtuse (miinus võõrandamiskulud) muutusest	-15	208	193
sh vähenemine seoses müükidega	0	-1 586	-1 586
sh suurenemine seoses uute külvide/sündidega	729	1 689	2 419
sh koristatud ja mahakantud biol. varade õiglane väärtus	-744	-303	-1 047
sh olemasolevate biol. varade õiglase väärtuse muud muutused	0	408	408
Bilansiline maksumus seisuga 31.detsember 2020	398	6 603	7 001
Pikaajalised bioloogilised varad	241	6 603	6 844
Lühiajalised bioloogilised varad	157	0	157
2021			
Kasum õiglase väärtuse (miinus võõrandamiskulud) muutusest	-15	649	634
sh vähenemine seoses müükidega	0	-1 481	-1 481
sh suurenemine seoses uute külvide/sündidega	901	1 754	2 655
sh koristatud ja mahakantud biol. varade õiglane väärtus	-916	-299	-1 215
sh olemasolevate biol. varade õiglase väärtuse muud muutused	0	675	675
Bilansiline maksumus seisuga 31.detsember 2021	382	7 253	7 635
Pikaajalised bioloogilised varad	159	7 253	7 412
Lühiajalised bioloogilised varad	223	0	223

Taimekasvatuse lühiajaliste bioloogiliste varade all kajastatakse sügisel külvatud talivilja. Taimekasvatuse pikaajaliste bioloogiliste varade alla kuuluvad rohumaad, mida kasutatakse loomasööda kasvatamiseks. Loomakasvatuse pikaajalised bioloogilised varad hõlmavad piimakarja, nii põhikarja kui noorloomi.

	Loomad, tk	Talivili, ha	Rohumaad, ha
Füüsilised kogused seisuga 31. detsember 2021	6 561	1 825	3 204
Füüsilised kogused seisuga 31. detsember 2020	6 594	1 207	3 545

Kasum / kahjum õiglase väärtuse muutustest hõlmab kasvuga seotud füüsilise koguse muutusi.

Väärtuse suurenemine on seotud bioloogilise muundumise esilekutsumiseks tehtud otsekuludega, näiteks seemnete, väetiste, maaharimise jms kulud. Kulud kapitaliseeritakse taimekasvatustes kui nende õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Loomakasvatuse kulud kajastatakse õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud (Lisa 4.3).

2021. aasta saagi õiglane väärtus kokku oli 16 823 tuhat eurot (2020: 16 184 tuhat eurot). Saagiks on koristatud vili, loomasööd (silo ja hein), piim ning liha.

Põldude ettevalmistamise ja viljakülvi otsekulusid kasutatakse taimekasvatustes kasutatavate bioloogiliste varade õiglase väärtuse määramiseks kui nende õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Seisuga 31. detsember 2021 olid bioloogilised varad panga kasuks panditud summas 7 635 tuhat eurot (31. detsember 2020: 7 001 tuhat eurot).

12. Kasutusõiguse varad

tuhandetes eurodes	Maa	Masinad ja seadmed	Kokku
31.12.2019			
Soetusmaksumus	244	3 210	3 454
Akumuleeritud kulum	-241	-1 358	-1 599
Jääkmaksumus	3	1 852	1 855
2020			
Kapitalirendis põhivara ümberklassifitseerimine (Lisa 13)	0	-13	-13
Soetamine (Lisa 15)	296	682	978
Müük	0	-138	-138
Arvestatud kulum	-280	-713	-993
Jääkmaksumus kokku	19	1 670	1 689
31.12.2020			
Soetusmaksumus	301	3 394	3 695
Akumuleeritud kulum	-282	-1 724	-2 006
Jääkmaksumus	19	1 670	1 689
2021			
Kapitalirendis põhivara ümberklassifitseerimine (Lisa 13)	0	-154	-154
Soetamine (Lisa 15)	318	1 361	1 679
Arvestatud kulum	-294	-704	-998
Jääkmaksumus kokku	42	2 174	2 216
31.12.2021			
Soetusmaksumus	339	3 791	4 130
Akumuleeritud kulum	-297	-1 617	-1 914
Jääkmaksumus	42	2 174	2 216

13. Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes	Maa	Hooned	Masinad ja seadmed	Mööbel ja muu inventar	Lõpetamata ehitus	Kokku
31. detsember 2019						
Soetusmaksumus	11 739	18 992	8 512	21	3 269	42 533
Akumuleeritud kulum	0	-6 060	-5 888	-18	0	-11 966
Jääkmaksumus	11 739	12 932	2 624	3	3 269	30 567
2020						
Soetamine	46	107	777	8	185	1 123
Ümberhindluse reserv läbi muu koondkasumi (Lisa 18)	4 275	0	0	0	0	4 275
Ümberklassifitseerimine (Lisa 12)	0	2 774	663	0	-3 424	13
Arvestatud kulum	0	-699	-602	-1	0	-1 302
Jääkmaksumus kokku	16 060	15 114	3 462	11	29	34 676
31. detsember 2020						
Soetusmaksumus	16 060	21 871	9 860	30	29	47 850
Akumuleeritud kulum	0	-6 757	-6 398	-19	0	-13 174
Jääkmaksumus	16 060	15 114	3 462	11	29	34 676
2021						
Soetamine	0	309	703	4	0	1 016
Mahakandmine ja müük	0	0	-260	0	0	-260
Ümberhindluse reserv läbi muu koondkasumi (Lisa 18)	2 790	0	0	0	0	2 790
Ümberklassifitseerimine (Lisa 12)	0	0	154	0	0	154
Arvestatud kulum	0	-709	-664	-3	0	-1 376
Jääkmaksumus kokku	18 850	14 714	3 395	12	29	37 000
31. detsember 2021						
Soetusmaksumus	18 850	22 172	10 526	29	29	51 606
Akumuleeritud kulum	0	-7 458	-7 131	-17	0	-14 606
Jääkmaksumus	18 850	14 714	3 395	12	29	37 000

Seisuga 31. detsember 2021 Kontsern omas ja kasutas kasutusvalduslepingute alusel Eestis 3 676 hektarit maad (31. detsembril 2020: 3 676 hektarit). Lisaks sellele kasutas Kontsern seisuga 31. detsember 2021 Eestis rendilepingute alusel 2 867 hektarit maad (31. detsembril 2020: 2 872 hektarit).

2021. ja 2020. aasta jooksul ei ole Kontsern kapitaliseerinud laenukulutusi tingimustele vastavate varade osas.

2021. aasta jooksul soetas Kontsern materiaalsel põhivara summas 1 016 tuhat eurot (2020: 1 123 tuhat eurot).

Seisuga 31. detsember 2021 oli panga kasuks panditud maa bilansiline maksumus 18 289 tuhat eurot (31. detsember 2020: 15 182 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2021 oli panditud hoonete, masinate ja seadmete ning mööbli ja inventari bilansiline maksumus 18 150 tuhat eurot (31. detsember 2020: 18 615 tuhat eurot).

Teave kapitalirenditingimuste alusel omandatud varade kapitalirendikohustuste kohta on toodud Lisas 15.

Maa õiglase väärtus, Kontserni hindamise meetodid ja põhimõtted

Seisuga 31. detsember 2021 on täielikus omanduses oleva maa õiglase väärtus 18 850 tuhat eurot (seisuga 31. detsember 2020: 16 060 tuhat eurot). Ümberhindluse reservi suurenemine on kajastatud muus koondkasumiaruandes (Lisa 18). Kontserni bilansis kajastatud maa keskmine väärtus seisuga 31. detsember 2021 on 5 239 eurot hektari kohta (seisuga 31. detsember 2020: 4 464 eurot hektari kohta). Seisuga 31. detsember 2021 kuulus Kontserni omandisse 3 598 hektarit maad (seisuga 31. detsember 2020: 3 583 hektarit maad).

Seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 viidi maaomandi hindamine läbi Colliers International Advisors OÜ poolt. Õiglasel väärtuses kajastatud varasid on klassifitseeritud II taseme varadena õiglase väärtuse määramise tasemelt vastavalt IFRS 13

määratletule. Maa II taseme õiglased väärtused on leitud kasutades võrdlusmeetodit. Peamine sisend nimetatud hindamismeetodit kasutades on hind hektari kohta.

	Õiglane väärtus seisuga 31. detsember 2021 (tuhandetes eurodes)	Väärtus (EUR/h)	Väärtuse määramise tasand
Maa omanduses	18 850	5 239	Tase 2

	Õiglane väärtus seisuga 31. detsember 2020 (tuhandetes eurodes)	Väärtus (EUR/h)	Väärtuse määramise tasand
Maa omanduses	16 060	4 464	Tase 2

Vastavalt hindamisaktile oli Kontserni omanduses maade õiglane väärtus vahemikus 16 690 tuhat eurot kuni 18 850 tuhat eurot (31. detsember 2020 14 920 tuhat eurot kuni 17 190 tuhat eurot). Võttes arvesse Kontserni omanduses maade logistilist asukohta, kompaktust ja suurust, hindab juhatus, et kinnisvara väärtus tuleks hinnata vahemiku ülemisse otsa, 18 850 tuhat eurot.

14. Võlad ja ettemaksed

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Võlad tarnijatele	945	750
Sotsiaalkindlustusmaks ja muud maksud	284	235
Viitvõlad	335	352
Muud kohustused	67	51
	1 631	1 388
Miinus: pikaajaline osa	-30	-30
	1 601	1 358

Tasumata võlgade ja muude kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamislikust väärtusest seoses lühikese maksetähtajaga. Enamiku pikaajaliste tasumata võlgade ja muude kohustuste maksetähtaeg on 1 kuni 5 aastat.

15. Võlakohustused

Novembris 2020 omandas Ettevõtte 39,24% oma aktsiaid 9 500 tuhande euro eest. Sellest 6 000 tuhat eurot oli finantseeritud panga laenuga.

31. detsember 2021 seisuga sisaldas laenuleping teatud piiranguid ja tingimusi. Järgmiselt on toodud nimekirja peamistest piirangutest ja eritingimustest:

- Ettevõtte ei tohi maksta dividende.
- Minimaalne laenuteeninduse kattekordaja kogu Kontsernile on 1,25 – 12- kuu EBITDA (arvestamata bioloogiliste varade mitterahalist ümberhindlust) jagatuna samal perioodil intressikandvate võlakohustuste eest makstavate intressimaksete ja graafikujärgsete põhiosamaksetega.
- Kontsern peab hoidma vähemalt 500 000 eurot sularaha või deposiiti oma kontodel.
- Laenu ja väärtuse suhe (laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhe (LTV) = panditud varadega kaetud kohustused/panditud varade jääkväärtus) ei tohi ületada 70%. Seda mõõdetakse kord aastas Kontserni auditeeritud majandusaruande alusel jagades panga laenukohustused pangale panditud vara bilansilise väärtusega.

Seisuga 31. detsember 2021 ei täitnud Kontsern osasid eritingimusi, kuid pank on enne 2021. aasta lõppu kinnitanud, et järneva 12 kuu jooksul ei muutu laen tagasimakstavaks. Seisuga 31. detsember 2020 on Kontsern täitnud kõik eritingimused.

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Pikaajalised võlakohustused		
Pangalaenud	11 455	18 750
Liisingukohustused	1 315	764
	12 770	19 514
Lühiajalised võlakohustused		
Pangalaenud	7 467	1 572
Liisingukohustused	539	600
	8 006	2 172
Võlakohustused kokku	20 776	21 686

Rendilepingud seisuga 31. detsember 2021 ja 2020 on seotud kasutusõiguse varadega (masinate ja maade rent) (Lisa 12). Kõik need rendilepingud on kajastatud kasutusõiguse varana IFRS 16 rakendamise tõttu (vt Lisa 3.19).

Kontsernil on kasutusrendi tingimustel renditud kontoripinnad ja masinad, mis on klassifitseeritud lühiajaliste liisingute alla, kuna nende rendiperiood on lühem kui 12 kuud. Kontsern kajastab nende rendilepingutega seotud liisingumakseid rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna (vaata andmeid kasutusrendi kohta Lisas 22).

Kontserni laenukohustustega seonduvad intressimäärad on järgmised:

31.12.2021	Laenukohustused	Liisingu kohustused	Tähtaeg	Intressimäär
Ujuv määr, tähtaeg kuni 1 aasta	7 467	520		
sh 3k EURIBOR	7 467	9	2022-2024	3m EURIBOR+1,50%-2,75%
sh 6k EURIBOR	0	511	2022-2027	6m EURIBOR+ 1,25%-2,1%
Ujuv määr, tähtaeg üle 1	11 455	1 290		
sh 3k EURIBOR	11 455	0	2022-2024	3m EURIBOR+1,50%-2,75%
sh 6k EURIBOR	0	1 290	2022-2026	6m EURIBOR+ 1,25%-2,1%
Fikseeritud intress, tähtaeg kuni 1 aasta	0	19	2022-2025	3%
Fikseeritud intress, tähtaeg üle 1	0	25	2022-2025	3%
	18 922	1 854		

31.12.2020	Laenukohustused	Liisingu kohustused	Tähtaeg	Intressimäär
Ujuv määr, tähtaeg kuni 1 aasta	1 572	595		
sh 3k EURIBOR	1 572	144	2021-2024	3m EURIBOR+1,50%-2,75%
sh 6k EURIBOR	0	451	2021-2026	6m EURIBOR+ 1,25%-2,1%
Ujuv määr, tähtaeg üle 1	18 750	750		
sh 3k EURIBOR	18 750	17	2021-2024	3m EURIBOR+1,50%-2,75%
sh 6k EURIBOR	0	733	2021-2026	6m EURIBOR+ 1,25%-2,1%
Fikseeritud intress, tähtaeg kuni 1 aasta	0	5	2021-2025	3%
Fikseeritud intress, tähtaeg üle 1	0	14	2021-2025	3%
	20 322	1 364		

	Laenukohustused	Liisingu kohustused	Kokku
Kohustused 31. detsembri 2019 seisuga	15 620	1 572	17 192
Liisingute lisandumine (Lisa 12)	0	924	924
Tasumine	-1 517	-1 132	-2 649
Laekumine	6 081	0	6 081
Arvestatud intress	470	31	501
Makstud intress	-332	-31	-363
Kohustused 31. detsembri 2020 seisuga	20 322	1 364	21 686
Liisingute lisandumine (Lisa 12)	0	1 608	1 608
Tasumine	-1 571	-1 118	-2 689
Arvestatud intress	587	35	622
Makstud intress	-416	-35	-451
Kohustused 31. detsembri 2021 seisuga	18 922	1 854	20 776

16. Sihtfinantseerimine

Riigilt saadud sihtfinantseerimised põhivara soetamiseks kajastatakse pikaajalise kohustusena edasilükkunud sihtfinantseeringuna ning amortiseeritakse kasumiaruandesse lineaarsel meetodil soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Tulevaste perioodide tulu Euroopa Liidu toetustest	295	311
	295	311

ELi investeerimistoetused on tingimuslikud, s.t kui ettevõtte peatab varade eesmärgipärase kasutamise enne 5 aasta möödumist toetuse saamisest, peab ettevõtte toetuse tagasi maksma.

Sihtfinantseerimine, mis on kajastatud tuluna, hõlmab toetusi nii taimekasvatuse kui ka loomakasvatuse eest.

Sihtfinantseerimine jaguneb järgmiselt:

tuhandetes eurodes	2021	2020
Toetused lüpsikarja ja piimatootmise eest	55	259
Pindalatoetus ja kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus	1 072	975
Keskkonnatoetused*	336	294
Põllumajanduse üleminekutoetus	0	20
Investeerimistoetused	17	16
Mullakaitse toetus	7	7
Covid-19 toetus	164	0
Muud toetused	19	0
Tulus kajastatud toetused kokku (Lisa 19)	1 670	1 571

* Keskkonnatoetust makstakse Eestis ettevõtetele ELi toetuste raamistikus, mille eesmärk on toetada keskkonnasõbralikku tootmist.

17. Aktsiakapital

tuhandetes eurodes	Aktsiate arv	Sealhulgas lihtaktsiad	Aktsiakapital	Ülekurss	Kokku
31. detsember 2019	25 816 034	25 816 034	2 582	20 093	22 675
31. detsember 2020	25 816 034	25 816 034	2 582	20 093	22 675
31. detsember 2021	25 816 034	25 816 034	2 582	20 093	22 675

31.12.2021 ja 31.12.2020 seisuga olid Ettevõtte aktsionärideks:

Aktsionär	31.12.2021		31.12.2020	
	Aktsiate arv	%	Aktsiate arv	%
Ingman Development Oy Ab	12 882 201	49,90%	12 882 201	49,90%
Trigon Green Agri Holding OÜ	10 130 772	39,24%	10 130 772	39,24%
Bank Julius Baer & Co (esindajakonto)	1 359 644	5,27%	1 359 644	5,27%
JiiPee Invest OÜ	778 660	3,02%	778 660	3,02%
Albert George Howie	406 000	1,57%	406 000	1,57%
MÃO INVEST AS	258 757	1,00%	258 757	1,00%
	25 816 034	100,00%	25 816 034	100,00%

31. detsembri 2021 ja 2020 seisuga oli Ettevõtte registreeritud aktsiakapital 2 581 603 eurot, mis oli jaotatud 25 816 034 aktsiaks, mille eest on täies ulatuses tasutud nominaalväärtusega 0,10 eurot aktsia kohta.

Novembris 2020 omandas Ettevõtte 39,24% oma aktsiatest Trigon Dairy Farmingult. Omandatud oma aktsiad müüdi Trigon Green Agri Holdings OÜ-le (Lisa 7 ja 29).

18. Muud reservid

	Maa ümberhindamine	Kokku
31.12.2019	4 746	4 746
Maa ümberhindamine	4 275	4 275
31.12.2020	9 021	9 021
Maa ümberhindamine	2 790	2 790
31.12.2021	11 811	11 811

19. Müügitulu ja muud äritulud

tuhandetes eurodes	2021	2020
Teravilja müük	1 512	484
Piima müük	12 760	12 043
Liha müük	910	873
Muu kauba müük	35	9
Teenuste müük	171	73
Kokku Müügitulu	15 388	13 483
Toetused (Lisa 16)	1 669	1 571
Muud äritulud	178	43
Kokku Muud äritulud	1 847	1 614

Muud äritulud sisaldavad kasumit põhivara müügist summas 152 tuhat eurot (Lisa 13) (2020: 24 tuhat eurot). 2021. aastal toodeti 41 226 tonni piima (2020. aastal 41 107 tonni). 2021. aastal oli Kontserni tootlikkus lehma kohta 12,8 tonni (2020: 12,9 tonni). Piimatoodang on langenud 0,3% 2021. aastal ja piima hind on tõusnud 5,7% võrreldes 2020. aastaga.

Kontserni tulude tekkimiskoht on Eesti.

20. Kasutatud tooraine ja materjalid

tuhandetes eurodes	2021	2020
Loomasööd	-7 423	-6 355
Seemned, väetised, kemikaalid, muud materjalid	-2 095	-1 922
Kütus, gaas, elekter	-861	-769
Remonditööd	-874	-819
Muud tootmiskulud	-419	-388
Muud teenused	-769	-767
Maamaks ja maa rendimaksed	-21	-21
Ostetud kaupade kulu	-24	0
Kokku	-12 486	-11 041

Suurimad artiklid "Muud teenused" all on kütteenus, prügivedu ja jäätmekäitlus, tootmise maksud ja muud piima- ja põllumajandusega seonduvad teenused. Suurimad artiklid "Muude tootmiskulude" all on kindlustusmaksed ja masinate kasutusrent (Lisa 22).

21. Tööjõukulud

tuhandetes eurodes	2021	2020
Töötasu	-2 430	-2 285
Sotsiaalkindlustuskulud	-796	-755
Kokku	-3 226	-3 040
Keskmine töötajate arv	154	136

22. Kasutusrent

2021. aastal moodustasid kasutusrendimaksed 67 tuhat eurot (2020: 76 tuhat eurot). Kõik lühiajalised rendilepingud olid seotud tegevuskuludega. Rendilepingute muutuste mõõtmisega ei kaasnenud muutuvate rendimaksetega seotud kulusid. Rentide rahavoogude väljaminek kokku oli 1 220 tuhat eurot 2021. aastal (2020: 1 293 tuhat eurot).

Rendikuludid kajastatakse kasumiaruandes muude teenuste all real "Muud tootmiskulud" (Lisa 20) ja muude üldhalduskulude all (Lisa 23). Kasutusrent hõlmab peamiselt masinate ja seadmete renti.

Kasutusrendi lepingud on sõlmitud tavatingimustel. Võimalus nimetatud vara ostmiseks või uuendamiseks puudub.

23. Muud üldhalduskulud

tuhandetes eurodes	2021	2020
Büroo- ja halduskulud	-367	-394
Juriidilised ja konsultatsioonikulud	-327	-367
Kokku	-694	-761

24. Finantstulud ja -kulud

tuhandetes eurodes	2021	2020
Intressitulu	267	29
Kokku finantstulud	267	29
Intressikulu sisemise intressimääraga:		
– Liisingu kohustused	-35	-31
– Laenukohustused	-587	-470
Intressivahetuslepingu õiglase väärtuse muutus (Lisa 8)	182	-260
Kokku finantskulud	-440	-761

25. Tulumaks

Maksud

Maksuhalduril on õigus kontrollida Kontserni ettevõtete raamatupidamist ja maksuarvestust 3 kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ja vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. 2021. ja 2020. aastal maksurevisjone ettevõtetes läbi ei viidud. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Seisuga 31. detsember 2021 oli Kontsernil jaotamata kasum summas EUR 7 508 tuhat (31. detsember 2020: EUR 6 109 tuht). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustus, mis kaasneks kogu jaotamata kasumi jaotamisel, on EUR 1 502 tuhat (31. detsember 2020: EUR 1 222 tuhat).

26. Kohustused

Kontsernil ei ole olulisi kohustusi 31. detsembri 2021 ja 31. detsembri 2020 seisuga.

27. Kontserni struktuur

Käesolevas konsolideeritud finantsinformatsioonis toodud andmed põhinevad järgmiste ettevõtete finantsandmetel:

Trigon Carbon Negative Agriculture Kontserni osalus %

	Asukohamaa	31.12.2021	31.12.2020
Trigon Carbon Negative Agriculture AS	Eesti	Ettevõte	Ettevõte
OÜ Kaiu LT	Eesti	100%	100%
AS Väätsa Agro	Eesti	100%	100%

28. Tehingud seotud osapooltega

Seotud osapooled on:

- Kontserni aktsionärid (Lisa 17) ja aktsionäride poolt kontrollitavad äriühingud;
- AS Trigon Capital, millel on juhtimisleping ja tema tütarettevõtted;
- Trigon Carbon Negative Agriculture AS ja teiste Kontserni ettevõtete juhatuse ja nõukogu liikmed ning nende isikute lähedased pereliikmed;
- Juhatuse ja nõukogu liikmete poolt kontrollitavad ettevõtted ja nende isikute lähedased pereliikmed.

Kontsernil on juhtimisleping, mis sätestab, kuidas nõukogu valitakse.

Müük ja ost:

tuhandetes eurodes	2021	2020
Valitsemistasu AS-ile Trigon Capital (Lisa 23)	300	267
Muud ostetud teenused Kontserni aktsionäridelt ja aktsionäride poolt kontrollitavatelt äriühingutelt ning ASilt Trigon Capital (Lisa 23)	41	55
Oma aktsiate ost Trigon Dairy Farming AS-ilt	0	-9 500
Kontserni aktsiate müük Trigon Green Agri Holdings AS-ile (Trigon Capital AS-i tütarettevõtte)	0	9 500
Intress Kontserni aktsiate müügihinna	266	28

Saldod:

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Nõue Trigon Green Agri Holdings OÜ vastu	9 794	9 528

Allpool toodud tabelis on toodud Kontserni poolt juhatuse ja nõukogu liikmetele 2021. ja 2020. aastal makstud töötasu ja muud tasud brutosummas:

2021

tuhandetes eurodes	Töötasu	Sotsiaalmaks	Kokku
Nõukogu liikmed	5	2	7
Kokku	5	2	7

2020

tuhandetes eurodes	Töötasu	Sotsiaalmaks	Kokku
Nõukogu liikmed	5	2	7
Kokku	5	2	7

Kontserni poolt juhatuse liikmetele makstud töötasu 2021. aastal oli summas 0 tuhat eurot (2020. aastal: 25 tuhat eurot). Vastavalt lepingutele juhatuse liikmetele lahkumishüviti ei maksta.

29. Bilansipäevajärgsed sündmused

Aastaaruande valmimise hetkel on talviljade seisund juhtkonna poolt hinnatud heaks, seega indikatsioone talviljade hävimisest ei esine.

Väetiste hinnad, mis juba 2021. aasta lõpus olid ajalooliselt kõrgel tasemel seoses maagaasi kõrge hinnaga (väetiste tootmise põhiline sisend), tõusid veelgi kõrgemale peale seda, kui 2022. aasta veebruaris algas Venemaa rünnak Ukraina vastu. Peale kõrge hinna on põhiprobleem seoses väetistega nende kättesaadavus, kuna Valgevene ja Venemaa on väetiste põhitootjad ja eksportijad. Siiski õnnestus Kontsernil tagada kogu oma 2022. aasta kasvuperioodi väetiste vajadus 2021. aasta lõpus, kuigi oluliselt kõrgemate hindadega kui aasta varem.

Oodatakse, et jätkuv Ukraina pagulaste sissevool Eestisse peaks pakkuma leevendust tööjõuturule rohkema saadaoleva tööjõuga, mis alandab palgasurvet. Kontsern on pakkunud majutust mitmetele Ukraina põgenikele ning neile Kontsernis tööd pakkunud. Kontsern palkas palju Ukraina töölisi juba enne Venemaa invasiooni Ukrainasse.

Teravilja hindade kasv ei mõjuta Kontserni, kuna kogu teravilja vajaduse toodab Kontsern ise. Kontsernil on isegi täiendav põllumajanduse tootmise võimekus ning plaanib kasvatada märkimisväärse koguse teravilja ja rapsi müügi eesmärgil. Siiski peab Kontsern ostma osa sõõta, mida ise ei tooda (peamiselt mais, soja ja rapsikook). Eelpoolnimetatud sisendite hinnad on samuti

kasvanud Venemaa-Ukraina sõja valguses ning kui hinnad püsivad, siis on sellel negatiivne mõju Kontserni kuludele. Kuid 2022. aasta esimese pooles oodatakse piima kokkuostu hindade olulist kasvu kõigis peamistes ekspordi piirkondades, ülemaailmse piima pakkumise puudujääki ning piimatoorme hinnatõusu.

30. Emaettevõtte finantsaruanne

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
VARAD		
Käibevara		
Raha ja raha ekvivalendid	1 250	1 515
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (kontsernisisene)	1 462	1 464
Muud nõuded ja ettemaksed	9 840	48
Kokku käibevara	12 552	3 027
Põhivara		
Investeeringud tütarettevõtetesse	15 100	15 100
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (kontsernisisene)	12 497	23 414
Kokku põhivara	27 597	38 514
VARAD KOKKU	40 149	41 541
KOHUSTUSED		
Lühiajalised kohustused		
Võlakohustused	7 467	1 572
Võlad hankijatele ja muud kohustused	38	17
Kokku lühiajalised kohustused	7 505	1 589
Pikaajalised kohustused		
Võlakohustused	11 454	18 749
Tuletisinstrumendid	508	886
Kokku pikaajalised kohustused	11 962	19 635
KOHUSTUSED KOKKU	19 467	21 224
OMAKAPITAL		
Aktsiakapital	2 582	2 582
Ülekurs	20 093	20 093
Jaotamata kahjum	-1 993	-2 358
Omakapital kokku	20 682	20 317
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	40 149	41 541

Emaettevõtte koondkasumiaruanne

tuhandetes eurodes	2021	2020
Müügitulu (kontsernisisene)	444	421
Müügitulu, muud äritulud ja õiglase väärtuse muutus kokku	444	421
Tööjõukulud	-51	-20
Muud üldhalduskulud	-390	-415
Ärikahjum	3	-14
Finantstulud	767	579
Finantskulud	-405	-730
Kasum/kahjum enne tulumaksu	365	-165
Aruandeaasta kasum/kahjum	365	-165
Muu koondkasum:	0	0
Aruandeaasta koondkasum/-kahjum	365	-165

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes	Aksia- kapital	Ülekurss	Jaotamata kasum/kahjum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 31.12.2019	2 582	20 093	-2 193	20 482
Koondkahjum	0	0	-165	-165
Saldo seisuga 31.12.2020	2 582	20 093	-2 358	20 317
Koondkasum	0	0	365	-365
Saldo seisuga 31.12.2021	2 582	20 093	-1 993	20 682

Korrigeeritud konsolideerimata emettevõtte omakapital 31.detsembri seisuga:

tuhandetes eurodes	31.12.2021	31.12.2020
Konsolideerimata emettevõtte omakapital	20 682	20 317
Tütarettevõtete väärtus emettevõtte konsolideerimata bilansis	-15 100	-15 100
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	33 622	32 588
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	39 204	37 805

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes	2021	2020
Rahavoog äritegevusest		
Raha laekumine klientidelt	556	546
Tarnijatele ja töötajatele makstud raha	-530	-583
Rahavoog äritegevusest kokku	26	-37
Rahavoog investeerimistegevusest		
Seotud osapooltele väljastatud laenud	0	-81
Seotud osapooltele väljastatud laenude tagasimaksed	1 450	1 452
Seotud osapooltelt saadud intressid	442	491
Rahavood investeerimistegevusest kokku	1 892	1 862
Rahavoog finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	0	6 081
Tagasimakstud laenud	1 569	-1 515
Oma aktsiate ostmise	0	-9 500
Makstud intressid	-417	-335
Tasumised seoses intressivahetuslepinguga	-197	-204
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku	-2 183	-5 473
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-265	-3 648
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 515	5 163
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 250	1 515

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

AS-i Trigon Carbon Negative Agriculture aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i Trigon Carbon Negative Agriculture ja selle tütarettevõtete (koos Kontserni) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021;
- konsolideeritud kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Kontsernist ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Oksana Popova
Vandeaudiitor, litsents nr 633

Iiris Embrich
Vandeaudiitor, litsents nr 725

1. aprill 2022
Tallinn, Eesti

Kasumi jaotamise ettepanek

Juhatus teeb ettepaneku kanda majandusaasta kasum eelmiste perioodide jaotamata kasumi reale.

Juhtkonna allkirjad majandusaasta aruandele

Juhatuse ja nõukogu on Trigon Carbon Negative Agriculture ASi 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande läbi vaadanud ja heaks kiitnud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne õiglaselt Kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning Kontserni sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid.

Tallinn, 1. aprill 2022

Joakim Helenius

Kalle Kask

Raivo Vare

Nõukogu esimees

Nõukogu liige

Nõukogu liige

Peter Ingman

Nõukogu liige

Rando Tomingas

Juhatuse liige

Mõisted

Happetest	<i>(Käibevarad kokku – Varud – lühiajalised bioloogilised varad)/lühiajalised kohustused kokku.</i> Happetest mõõdab ettevõtte võimekust kasutada oma käsutuses olevat raha või likviidseid varasid, et koheselt rahuldada oma lühiajalisi kohustusi (kohustused, mille maksetähtaeg on järgmise 12 kuu jooksul).
Lühiajaliste kattekordaja	<i>Käibevara kokku / lühiajalised kohustused kokku.</i> Lühiajaliste kohustuste kattekordaja mõõdab ettevõtte võimekust täita oma lühiajalisi kohustusi (kohustused, mille maksetähtaeg on järgmise 12 kuu jooksul).
Kasum aktsia kohta	<i>Ettevõtte aktsionäride osa netotulemuses / kaalutud keskmine märgitud lihtaktsiate arv perioodi jooksul (vastavalt IAS 33).</i> Kasum/kahjum aktsia kohta vastavalt ettevõtte aktsionäride osale kasumis aastas, nii põhiline kui ka lahjendatud.
EBITDA	EBITDA arvutamiseks lisatakse ärikasumile põhivara aastane kulum ja maaga seotud pikaajaliste ettemaksete amortisatsioon.
EBITDA marginaal	<i>EBITDA/müügitulu kokku.</i> EBITDA leidmiseks lisatakse ärikasumile põhivarade aastane kulum ja maaga seotud pikaajaliste ettemaksete amortisatsioon. EBITDA marginaal mõõdab ettevõtte kasumit peale äritegevuse kulusid (s.t. ilma kulumi ja amortisatsioonita) suhtes müügitulusse ja sõltumatult ettevõtte finants- ja maksupositsioonist.
Omakapitali määr	<i>Omakapital kokku/varad kokku.</i> Omakapitali määr mõõdab finantsvõimendust, näidates ettevõtte kapitalistruktuuri.
Netovõlg	<i>Lühiajalised võlakohustused + Pikaajaline võlakohustused + Tulevisinstrumendid – raha ja raha ekvivalendid.</i> Mõõdab ettevõtte netovõlakohustuste taset.
Puhaskasumi marginaal	<i>Emaettevõtte omanike osa kasumis / müügitulu kokku.</i> Puhaskasumi marginaal mõõdab ettevõtte puhaskasumlikkust võrreldes müügituluga.
Varade tootlikkus (ROA)	<i>Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist / Keskmiselt varad kokku.</i> Varade tootlikkus võrdleb tulu koguvaraga, et mõõta juhtkonna võimekust ja tõhusust kasutada ettevõtte varasid kasumi genereerimiseks.
Omakapitali tootlikkus (ROE)	<i>Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist / Keskmine omakapital ilma vähemusosaluseta.</i> Omakapitali tootlikkus seob tulu omakapitaliga, mõõtes juhtkonna võimekust ja tõhusust tagada ettevõtte aktsionäride jaoks tasuvus.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine	70221	444000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6679200
Faks	+372 6679201
E-posti aadress	rando.tomingas@trigondairy.com